Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷

همت

خپرونکي	:	د سنايي پرمختيايي موسسه
مسول مدير	:	راز محمد دليلي
ليکونکی	:	احمد فريد عارفي
پښتو ژباړه	:	مريم هاشمي
انځورګر	:	فتانه بکتاش عارفي
کمپوز او ديزاين	:	سيد نذير حسيني

لومړی طبع : ۱۰۰۰ توکه، د سنايي پرمختيايي موسسه (SDO) د ۱۳۸۶ د وري مياشت.
دوهم طبع : ۱۰۰۰ توکه، د سنايي پرمختيايي موسسه (SDO) د ۱۳۸۷ د ژمی مياشت.
دريم طبع : ۱۰۰۰ توکه، د سنايي پرمختيايي موسسه (SDO) د ۱۳۸۸ د ژمی مياشت.
څلورم طبع : ۲۰۰۰ توکه، د سنايي پرمختيايي موسسه (SDO) د ۱۳۸۹ غويا مياشت.

اتم سړك، قلعه فتح الله د سنايي موسسه: په کابل کې پته

تيلفون: ۰۲۰-۲۲۰۱۶۹۳

۱۸۱ پوست بکس

بريښنا ليك: sieal@brain.net.pk

انټرنيټ پاڼه: www.sanayee.org

اورکزي پلازې شاته، يوينورسټي ټاون، پيښور پاکستان: په پاکستان کې پته.

تيلفون: ۰۰۹۲-۹۱-۵۸۴۲۱۵۵-۹۱۵۸۲۱۶۵

فکس: + ۹۲+ ۹۱ - ۵۸۴۵۱۳۹

ددې کتاب ټول حقوق د سنايي پرمختيايي

موسسې پورې اړه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷

تصويري کيسه

همت

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

په اوسني چاپ سريزه

د سنايي پرمختيايي موسسې د دې اوچت اوکټور کتاب د اړتيا په نظر کې نيولو سره چې ښودنه کوي که چيرې مونږ اراده وکړوله همت څخه کار واخلو ناشوني کارونه به شوني شي د چاپولو اقدام وکړ. د ښوونځي بيا رغاونې د ناهيلو شوو ماشومانو په زړونو کې د هيلو نهالونه راوټوکول. پر اوسني چاپ مو اقدام وکړ چې دا پلا به د کتاب لاسته راوړنې څه وي.

والسلام

راز محمد دليلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

سریزه

ګرانو لوستونکو ! د سنايي پرمختيايي موسسه (SDO) په دې وياړي چې د دې کتاب په وړاندې کولو سره يو بل ګام د هيواد د کوچنيانو او تنکيو ځوانانو د خدمت په ترڅ کې پوره ته کوي.

د (همت) کتاب چې د ورور احمد فريد عارفي ليکنه ده، اووم کتاب دی چې د سنايي پرمختيايي موسسې SDO له خوا د چاپ په ګانه ښايسته کيږي. لکه څرنګه چې د کتاب له نوم څخه څرګنديږي د يو کوچني لوړ همت او مفکوره ده چې بالاخره د يو ټولنيز لوی خوځښت شکل غوره کوي.

په لنډه توګه هغه څه چې دا اثر د پايلې په توګه وړاندې کوي په لاندې ډول دي:

- په خپل ځان د اعتماد او باور لرلو حس.
- د ماشومانو او تنکيو ځوانانو په هکله ښه او جدي پاملرنه حتی په هغو امورو کې چې د دوی تر وس پورته ګڼل کيږي.
- د دې مفکورې تحرك او پياوړتيا چې، تل بايد مونږ په دې انتظار کې و نه اوسو چې پردي مونږ ته څه راکړي.
- د دې مفکورې پياوړتيا چې مونږ د ځان لپاره څه کولای شو او څرنګه يې عملي کولای شو.
- د ټولنې د وګړو ټولنيزو، عام المنفعه او د بيارغاونې کارونو ته هڅول، د حشر او داوطلبانه کارونو له لارې.

په پای کې د سنايي پرمختيايي موسسې (SDO) اداره هيله لري چې د دې کتاب په خپرولو سره يو بل ګټور ګام د بيارغاونې په لور اوچت او خپل سهم اداء کړي همدارنګه د الله تعالی (ج) له دربار څخه د نورو ګټورو علمي او کلتوري خدمتونو د جوګه کيدو غوښتنه کوي ترڅو خپل وران ويجاړ هيواد پخپلو لاسونو ودان کړو.

و من الله التوفيق

راز محمد دليلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

Preface

In continuation of its past education and cultural activities, Sanayee Development Organization (SDO) has published a new peace education children book in Pashto language entitled "Sola aw Jagra" for the Afghan children and teenagers.

The author of this book is Mr. Farid Arifi, an Afghan young writer. This book gives a moral lesson form the catastrophes of war and the goodness of peace in poem and prose. The book has been illustrated with pictures in order to convey better its messages to the readers.

To say in brief this book conveys the following ideas and messages to the readers:

The ugly pictures of war and feeling of hatred fo the war.
Goodness of peace and creating peace motivations in the society.
Defeat of war in all spheres of life.
Victory of peace and being hopeful for the peace.

We hope this book would create motivation for peace among the Afghan children, teenagers and youth and would serve towards dissemination of culture of peace in the Afghan society.

With Regards,
Raz Muhammad Dalili

(c) ketabton.com: The Digital Library

همت

د وطن د یو لرې کلي په شــــنه او ښکلې لمن کښې یو دولس کلن هلك د احـــمد په نوم ژوند کوي او په پنځم ټولګي کې سبق لولي.

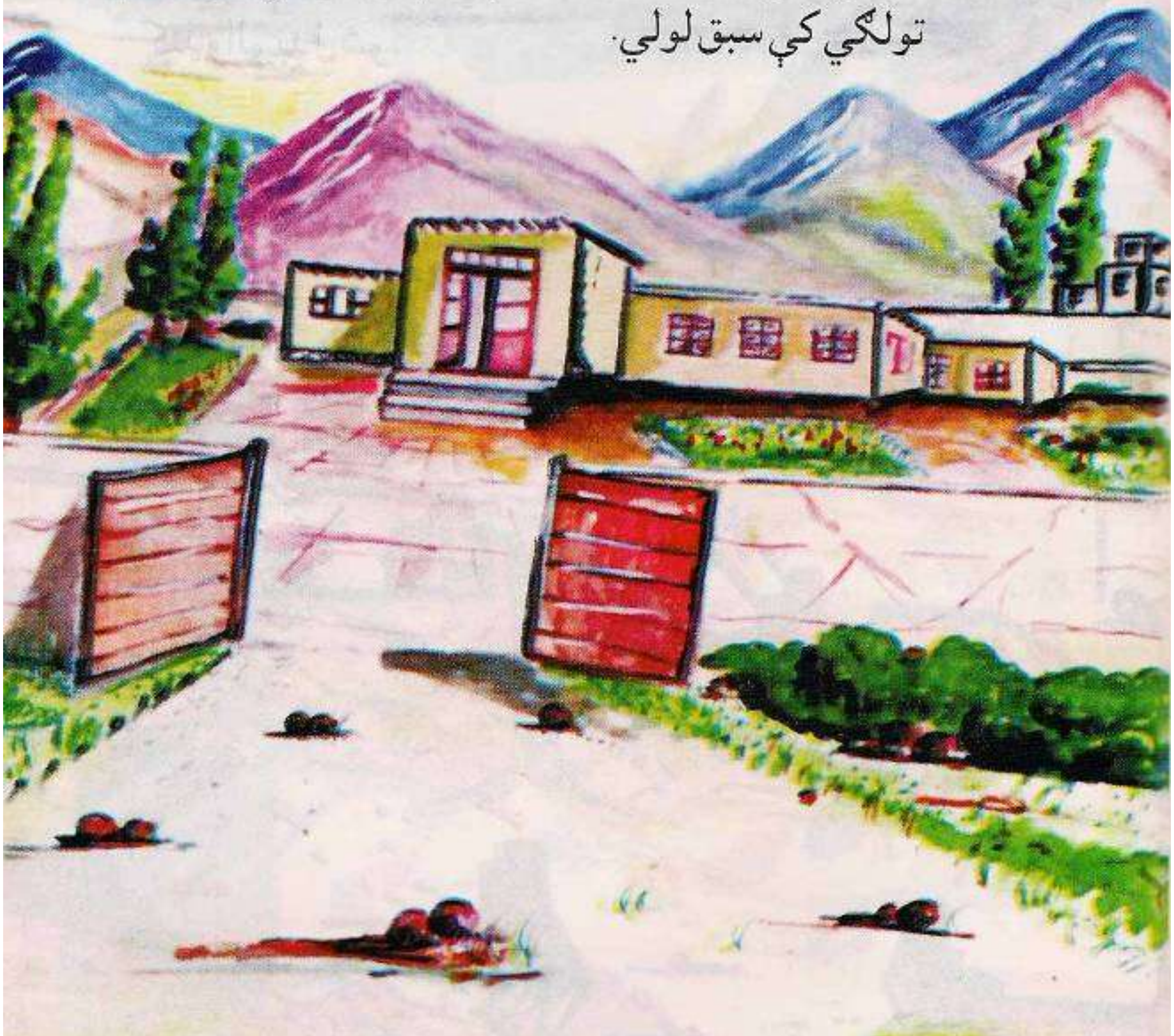

په هغه ښوونځي کې چې احـــمد سبـــق لولي یو لومړنی ښوونځی دی چې شپږ ټولګي لري. که څه هم دا ښوونځی ډیر کوچني وو خو ډیر پاك صفا او زرغون وو. او لـه دې کبـلـه چې د کلي ماشـومانو په دې ښوونځي کې زده کړه کوله ډیر خوشحاله وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اما دې خوښيو ډير دوام ونکړ ځکه يو کال وروسته په کلي کې د روانو جګړو له کبله دا ښوونځی هم په کنډوالو بدل شو.

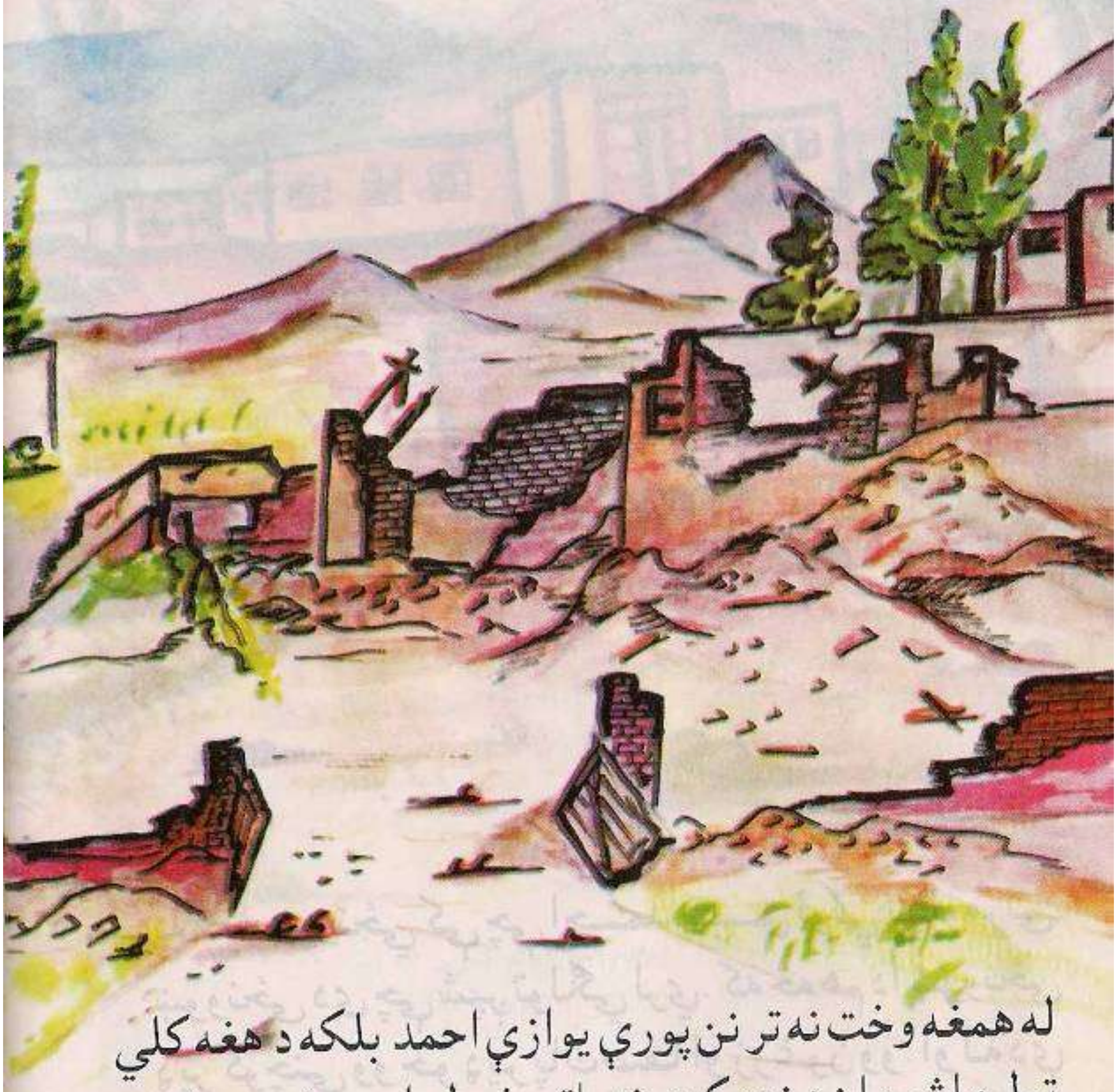

له همغه وخت نه تر نن پورې يوازې احمد بلکه د هغه کلي ټول ماشومان د زده کړې نه پاتې شول. او د هغوی د ژوند ارزښتناکه ورځې بيهوده او عبث تيريدې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

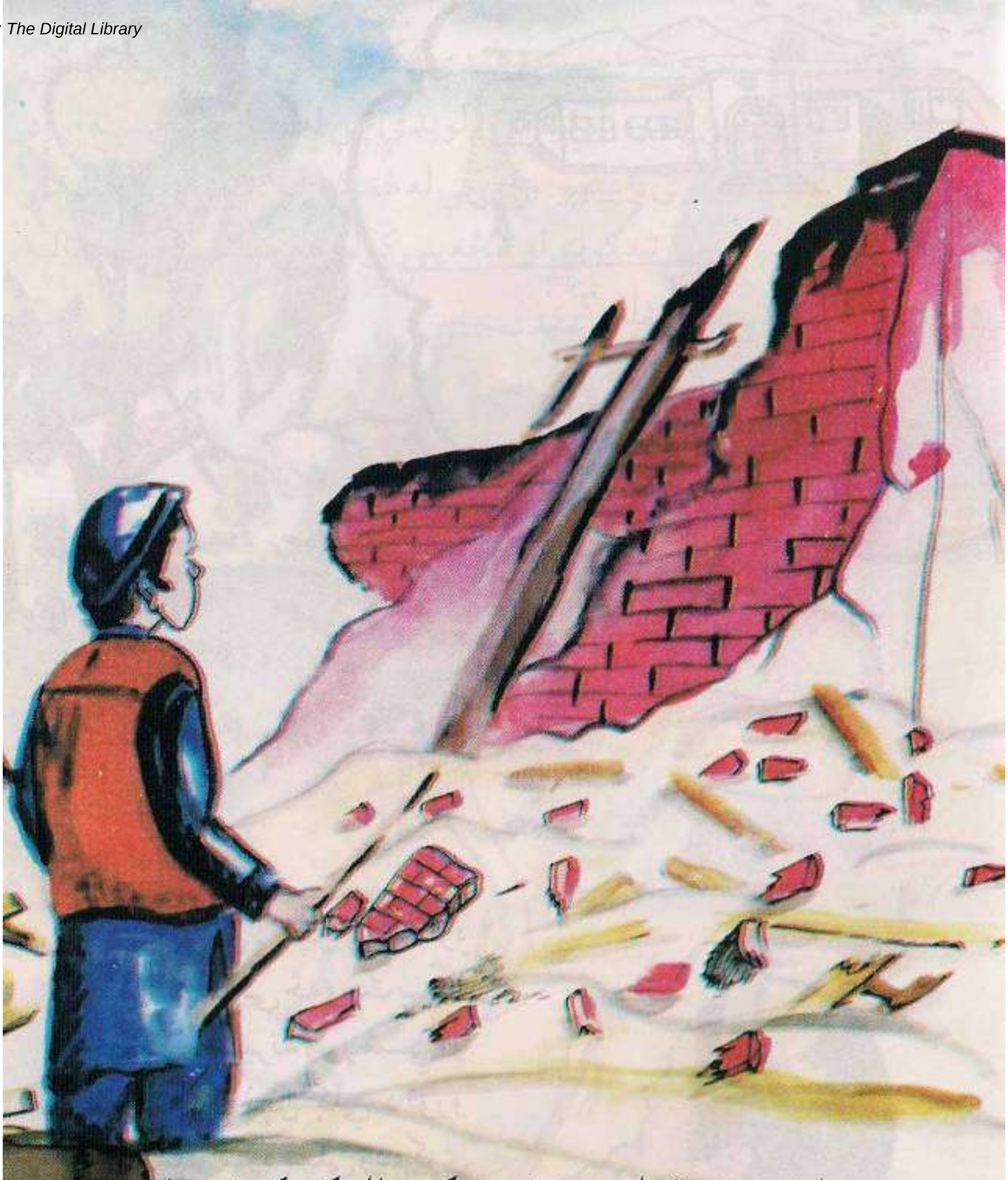

ډېر وخت به د خپل ښوونځي په کنډوالو کې ګرځېده او
هغه ورځې به یې یادولې چې په همدې ځای کې چې
اوس په یوه کنډواله بدل شوی لوبې کولې، زده کړه یې
کوله او د خپل ټولګي والو سره ټوکې ټکالې او خنداوې
کولې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

احمد به تل د خپل ځان سره
سوچ کولو چې څه وخت به دا
ښوونځی بیرته جوړ شي او
هغه به د خپل کلي د نورو
ماشومانو سره خپلې زده کړې
ته دوام ورکړي؟

دا هغه پوښتنه وه چې احمد به
تل له خپل ځان سره مطرح
کوله او ددې پوښتنې دحل په
لټه کې و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه ورځ احمد په همدې فکرونو کې ډوب و چې سترګې یې په یوه الوتونکې ولویدې چې له خپل جسامت نه اوږد اولوی د غنمو وږی یې له ځمکې نه دونې یوې څانګې ته یوړ ته کولو او هڅه یې کوله چه خپله ویجاړه ځاله بیرته ودانه کړي.

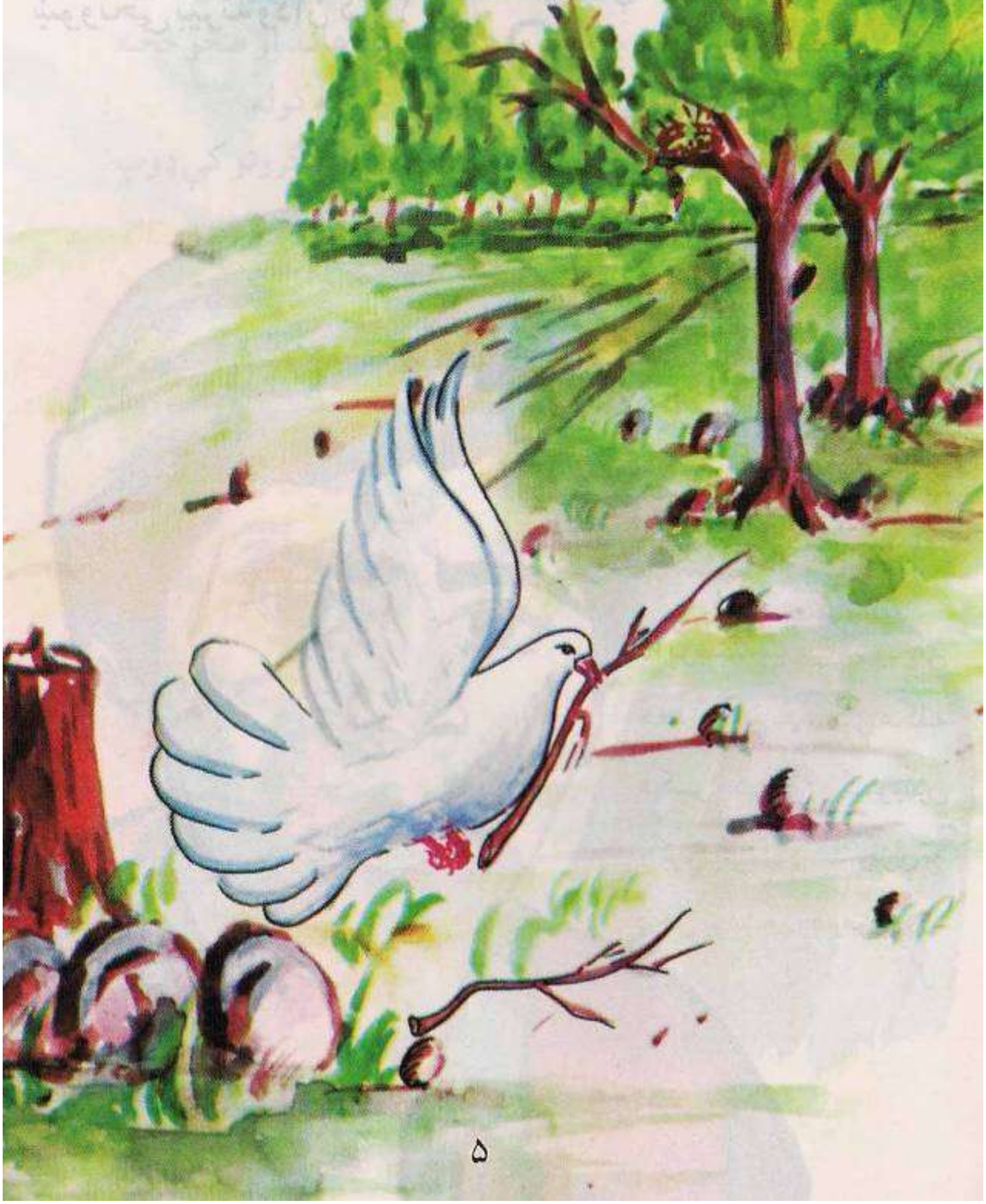

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې احمد دا حالت ولیده د هغه په سترګو کې د هیلو
بریښنا وځلیده او خپل ځان سره یې وویل. کله چې یو
ناتوان الوتونکې خپله ویجاړه او ورانه ځاله یوازې بیرته
ودانولې شي نو آیا مونږ نشو کولای چې خپل ویجاړ
ښوونځی بیرته ودان کړو؟

دا پوښتنه سبب شوه چې
هغه نور هم په همدې هکله
فکر وکړي او کوښښ
وکړي چې دې ستونزې ته
د حل یوه ښه لاره ومومي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړی احمد د موضوع په هکله خپل پلار سره مشوره وکړه اما د هغه پلار چې له لیك لوست څخه برخمن نه ؤ احمد ته یې وویل چې «د ښوونځي جوړول زموږ او ستاسو کار نه دی دې خبرو پسې مه ګرځه» اما احمد چې د خپل ښوونځي یو ممتاز زده کوونکي وو او د علم په زده کړه کې ډیر لیوال وو، د خپل ښوونځي د جوړولو په هکله یې له هاند او هڅو څخه لاس وانخیست او دا جمله یې ځان سره زمزمه کوله.
(چې پسې ګرځې هغه به مومې) او په خپل فکرونو کې ډوب شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بله ورځ احمد خپل یو شمیر د ښوونځي ټولګي والو او ملګرو ته چې په همدې کلي کې اوسېدل لاړ او هغوي سره یې دا پوښتنې شریکې کړې.

■ څه وخت به زموږ ښوونځی بیرته فعال شي؟

■ څوك به هغه بیرته فعال کړي؟

■ موږ بـه تر څه وخت پورې په کوڅو کې ورځې تیروو او ...

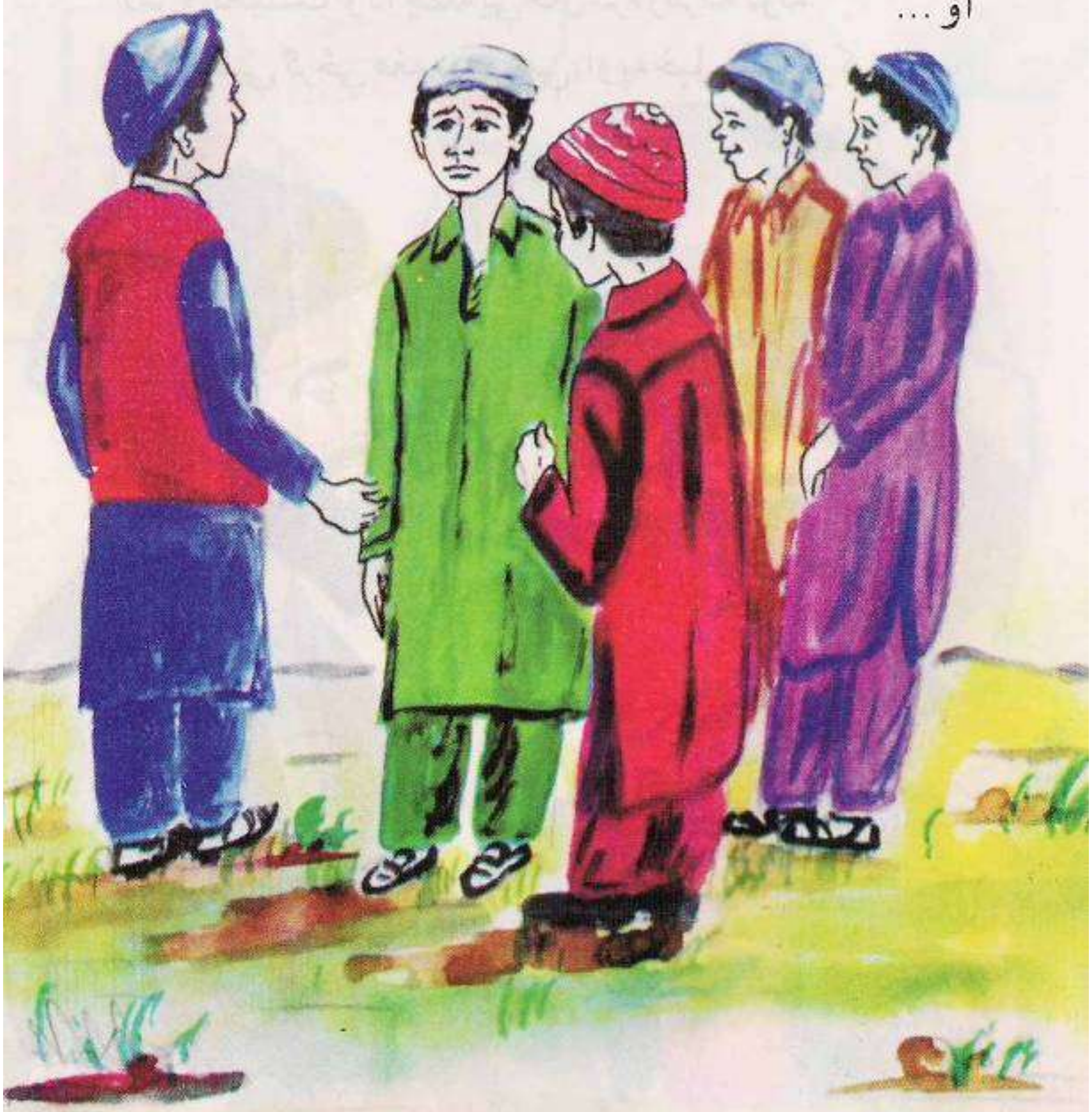

(c) ketabton.com: The Digital Library

د احمد ټولګیوالو او ملګرو ډول ډول نظریې او ځوابونه ورکړل خو ټول په دې فکر کې وو چې نور څوک به دوی ته دا کار وکړي.

وروسته احمد په ډېر نرمۍ سره له هغوي څخه پوښتنه وکړه که دا کار مونږ پخپله ورو ورو سرته ورسو څنګه به شي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې خبرې په اوريدو سره عجيب آوازونه او مسخره آمزه خنداګانې اوچتې شوې يو تن په خندا سره وويل: وروڼو احمد ليونی شوی ده خداي د هغه وبخښي ډير ښه هلك وو.

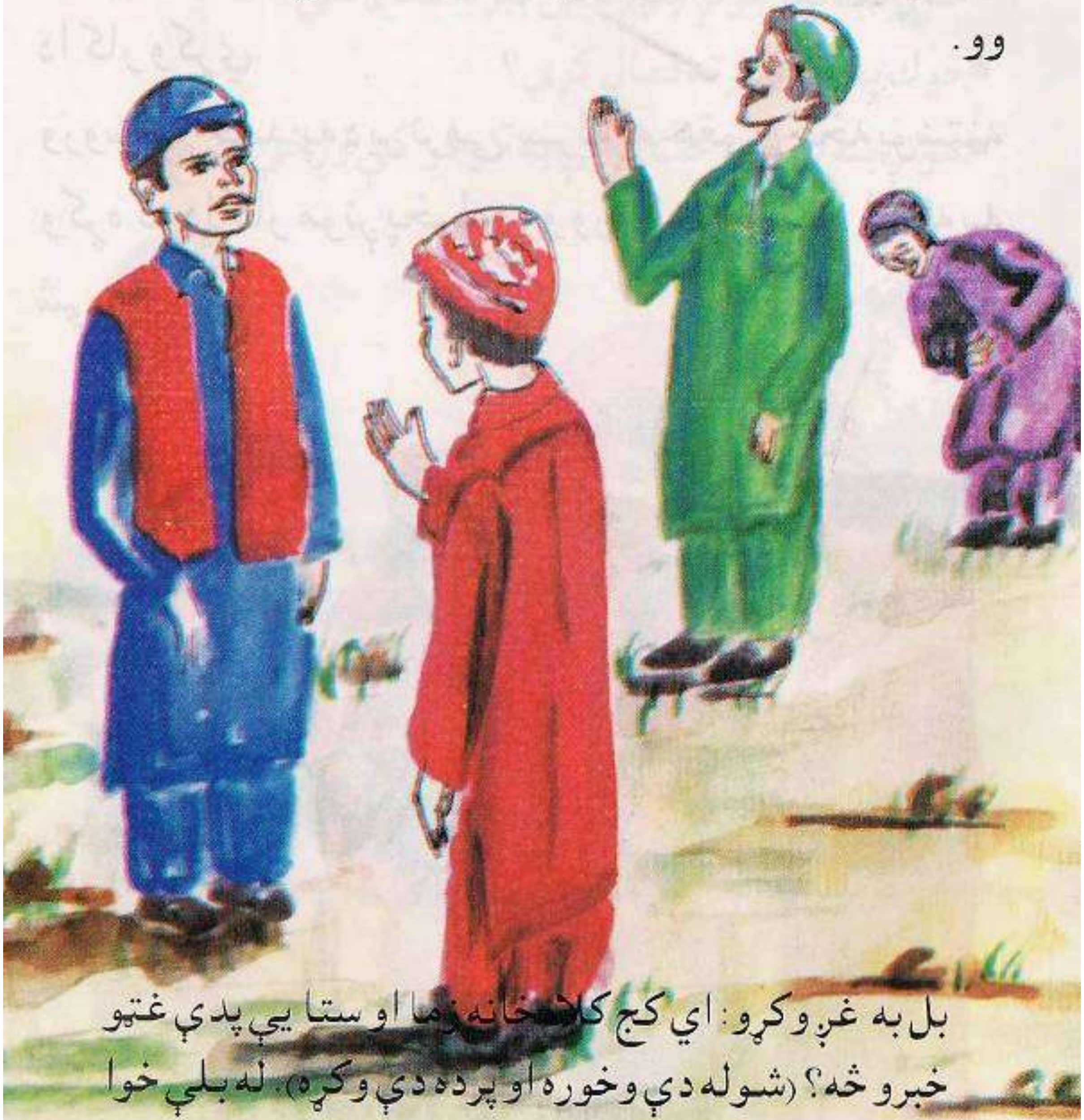

بل به غږ وکړو: اي کج کلاخانه زما او ستا يې پدې غټو خبرو څه؟ (شوله دې وخوره او پرده دې وکړه). له بلې خوا نه بل په مسخرو وويل: اي کور کوري کوترې په ټولګې کې هم ستا د سبق ويلو سره موږ په تنګ وو، اوس هم سبق پسې نښتی يې خپل کور کې اوسه کله چې حکومت ښوونځی جوړ کړ بيا راشه او سبق ووايه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

احمد د دې خبرو په اورېدو سره بې له دې چې څه ووايي ډېر مايوسه شو، له خپلو ټولګيوالو دوستانو څخه جلا شو او کورته روان شو. يوه شيبه وروسته د يو کوچنې يوم سره د ښوونځي په لور روان شو.

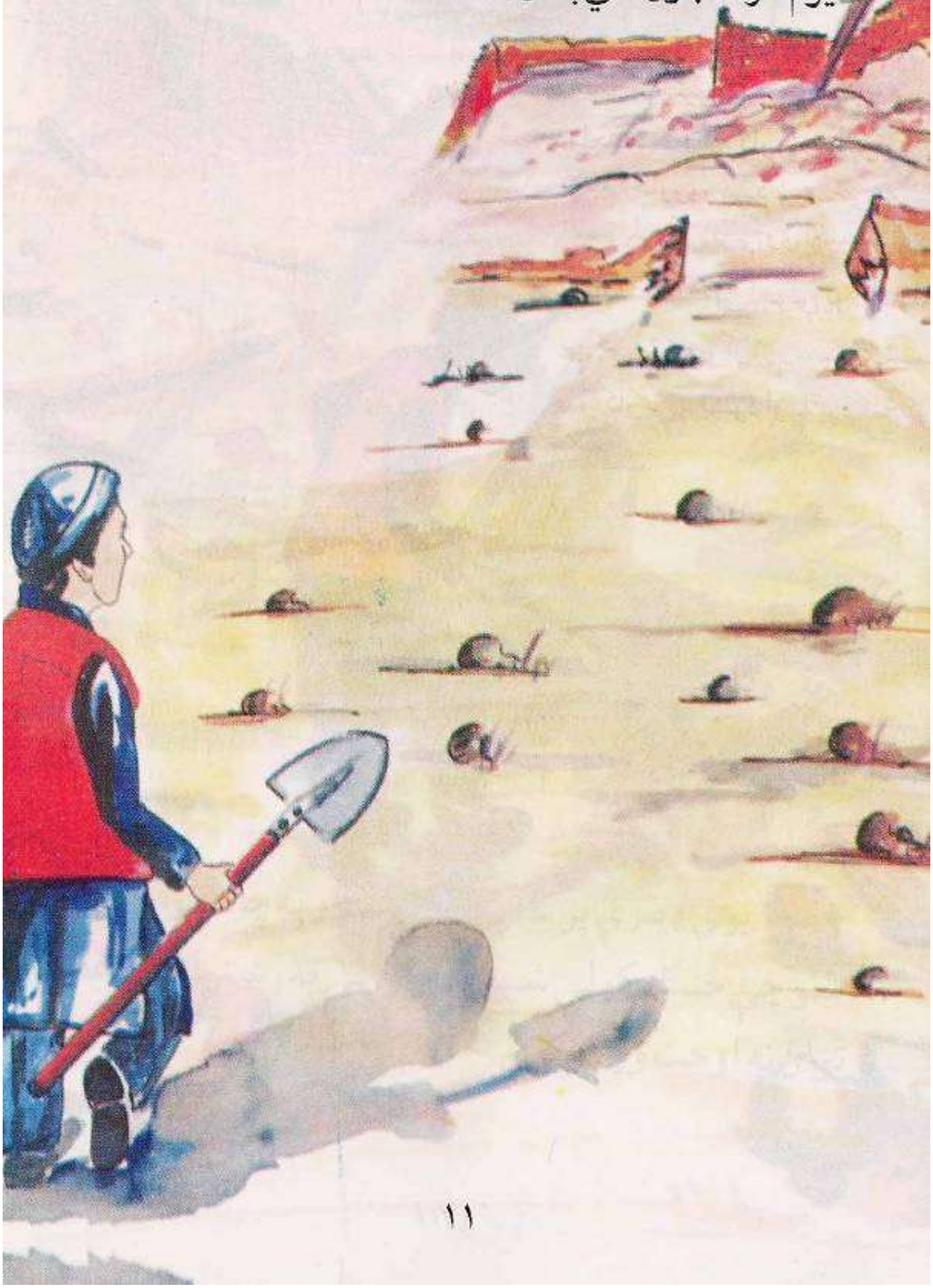

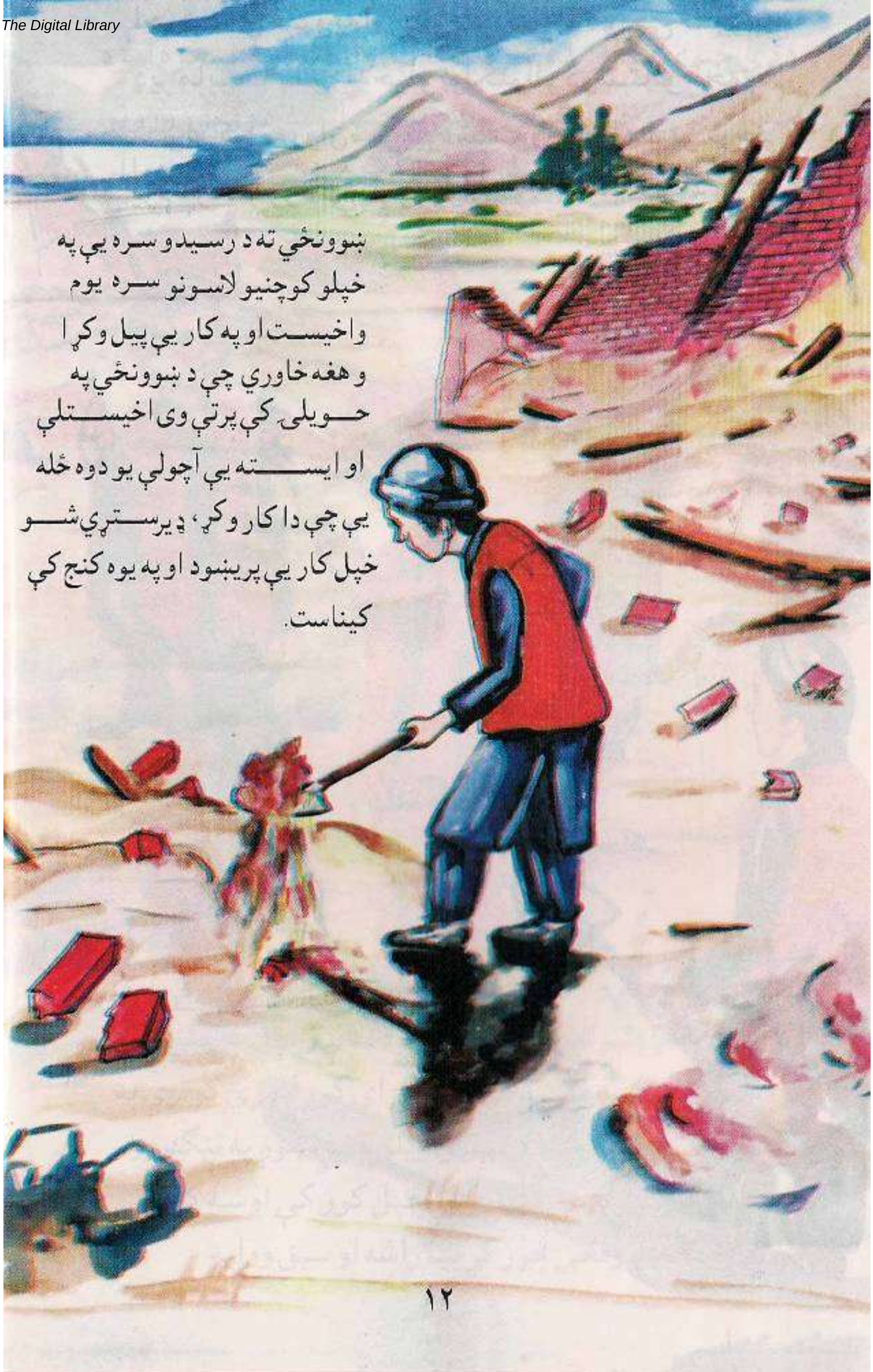

ښوونځي ته د رسيدو سره يې په
خپلو کوچنيو لاسونو سره يوم
واخيست او په کار يې پيل وکړا
و هغه خاوري چې د ښوونځي په
حويلۍ کې پرتې وې اخيستلې
او ايسته يې آچولې يو دوه ځله
يې چې دا کار وکړ، ډير ستړي شو
خپل کار يې پرېښود او په يوه کنج کې
کيناست.

(c) ketabton.com: The Digital Library

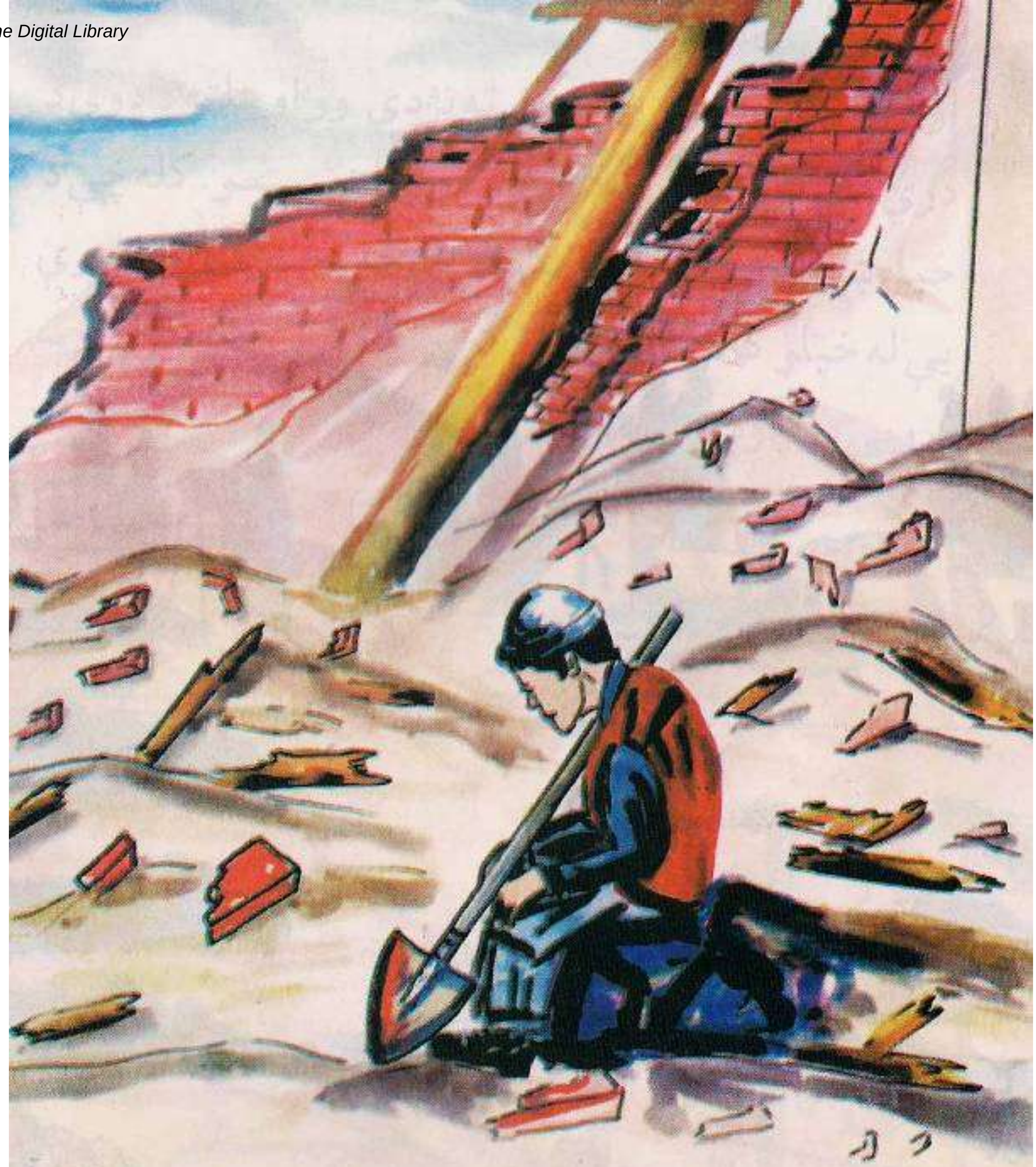

هغه د یوې ډبرې پر سر کیناست او په چرتونو کې ډوب شو چې څنګه کولې شي دا کار چې په رښتیا هم د هغه د توان نه اوچت وو، وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

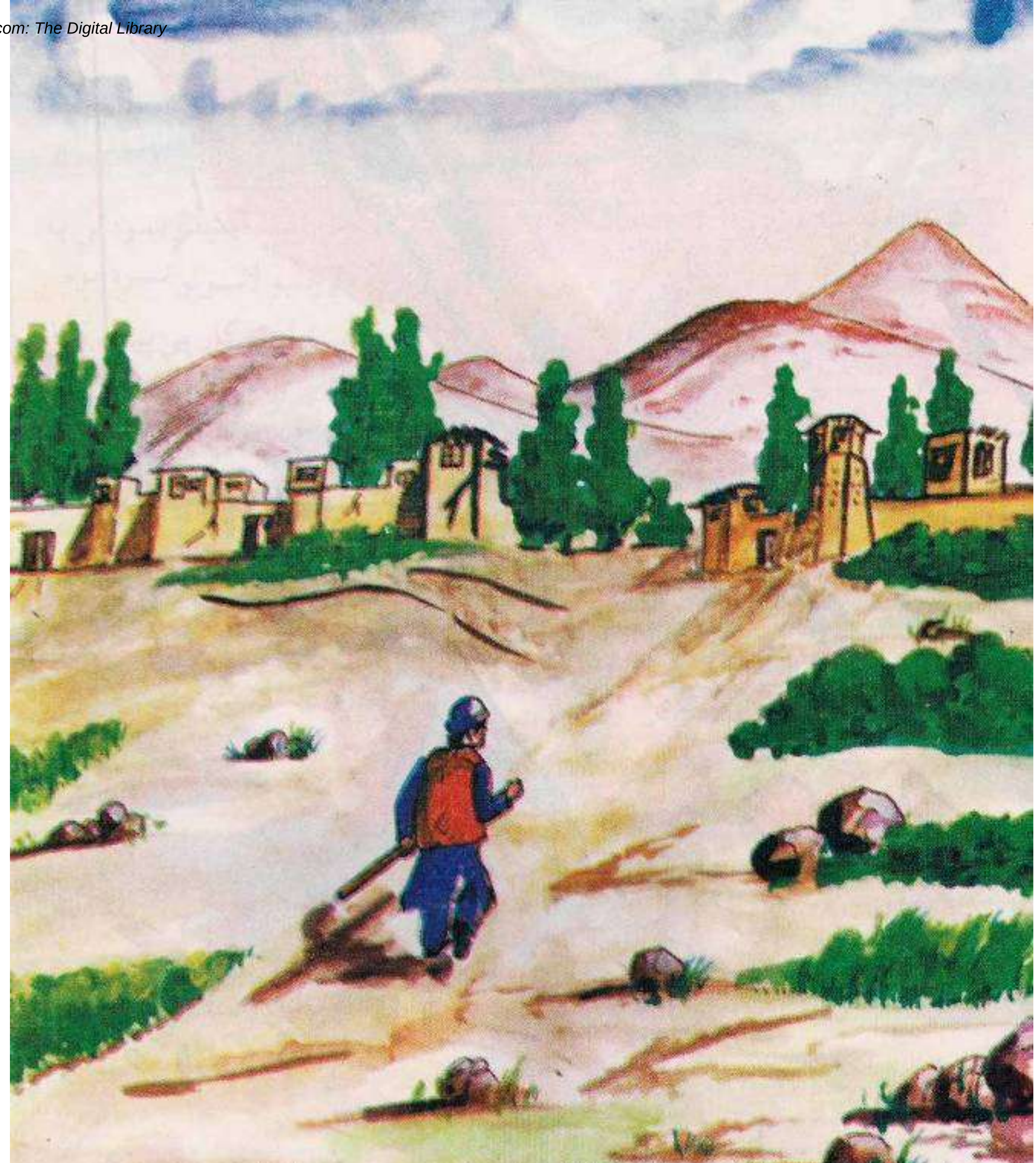

د خپلو چړنو په مینځ کې لکه چې کومه د حــــل لاره یې پیدا کړي وي په چټکۍ سره د خپل ځای نه اوچت شو او د خپل کور په لور روان شـــو وروســـته چې یو.م یې په کور کې پرېښود بیرته د خپل کور څخه راووت.

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د بـل کلي په لور چې دوي ته نژدې ووا و هلته د دوې د
دري مضمون د ښوونکي کور ووروان شـــو. کله چې د
خپل ښوونکي کورته ورسـيد. لږ څه وځنډيده او خاورې
يې له خپلو کالو څخه پاکې کړې. کالي يې جوړ کړل او په
ورويې دروازه وټکوله.

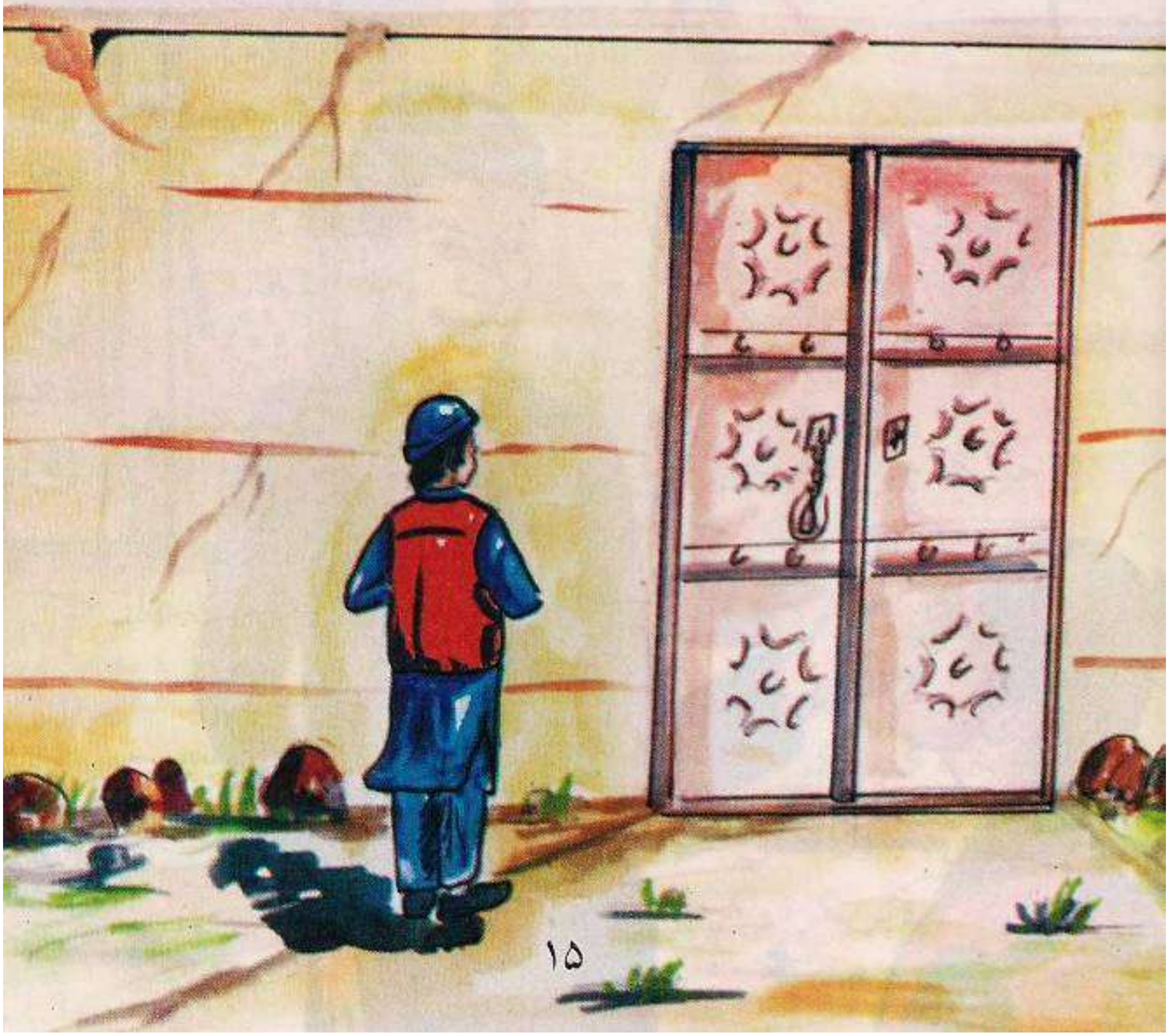

(c) ketabton.com: The Digital Library

څو شیبې وروسته ښوونکي دروازه خلاصه کړه.
ښوونکي چې احمد یې د هغه د استعداد، لیاقت او اخلاق د پاره ورته ګران وو داحمد په لیدو ډیر خوشحاله شو. او احمد څخه یې غوښتنه وکړه چې کورته ورشي اما احمد د سلام او لاس ښکلولو نه وروسته د خپل ښوونکي څخه وغوښتل چې هغه سره یو څو شیبې خبرې وکړي او هغه ته لارښونه وکړي.
احمد ټولې خبرې چې د هغه په ذهن کې وې ښوونکي ته بیان کړې او هغه څخه یې ددې موضوع د حل د لارې غوښتنه وکړه.

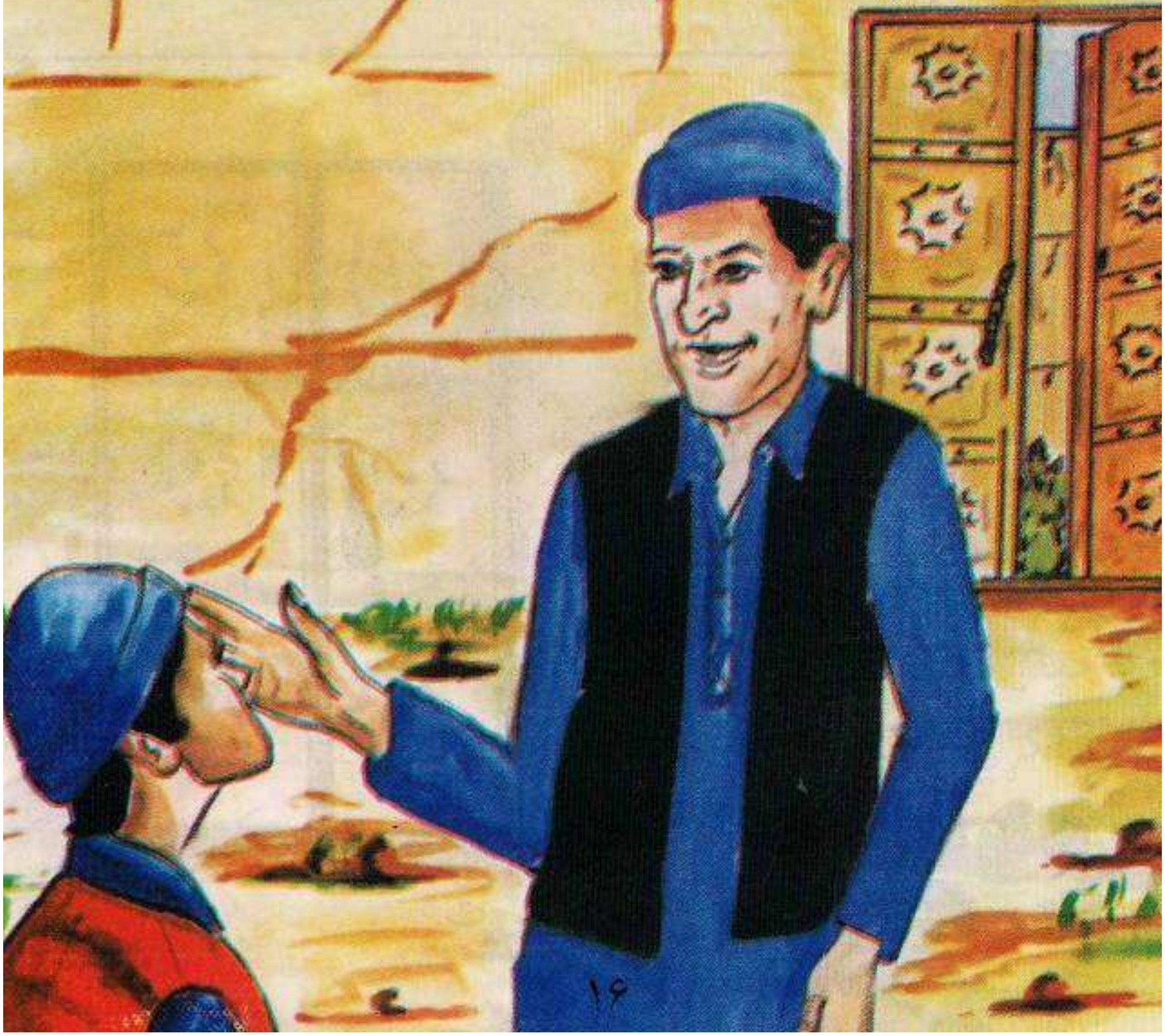

(c) ketabton.com: The Digital Library

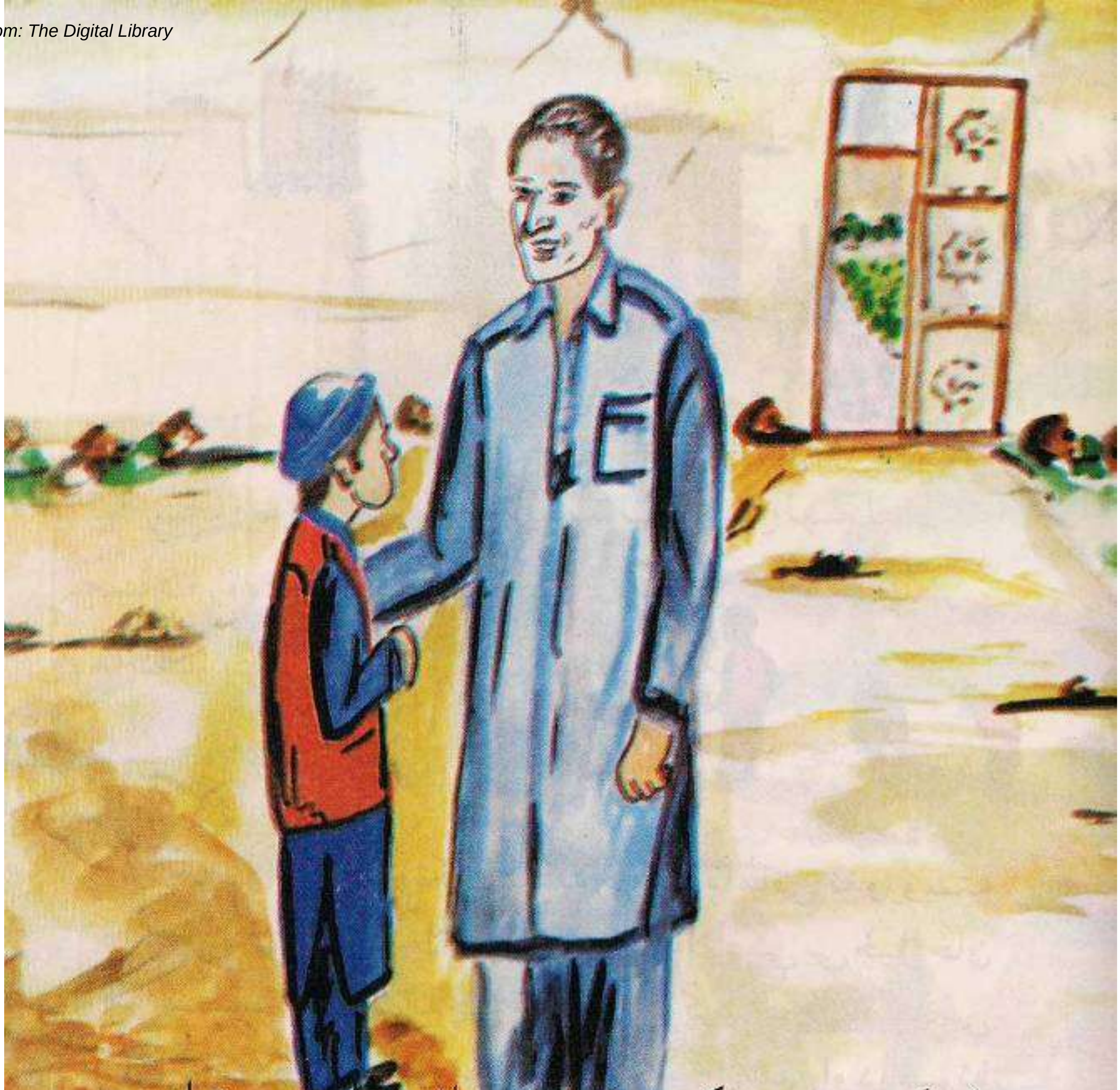

څرنګه چې ښوونکی یو ډېر مهربانه، خلک دوست او پوه سړی وو او د بیکارۍ نه هم ډېر ستړی شوی وو. د احمد خبرو اترو وروسته دوا ړو دا فیصله وکړه چې صبا سهار احمد د خپل ملګري او ټول هغه زده کوونکي چې په شا او خوا کلیو کې اوسېږي او په دې ښوونځي کې سبق لولي د ښوونځي خواته راټول کړي چې په دې هکله په ګډه سره پرېکړه وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

احمد د خپل ښوونکی سره له خدای په امانۍ نه وروسته په چټکۍ سره په لاره روان شو. په لاره کې یې خپل ځان سره دعا کوله چې خدای دې وکړي چې د هغه هڅې نتیجه ورکړي، ښوونځی ژر بیرته ودان شي او درسونه بیرته پیل شي.

هغه ډیر په چټکۍ سره تللو چې ژر تر ژره هلکان هم خبر کړي په پای کې احمد د خپل دوه درې ملګرو او ټولګي والو په مرسته وکولای شول چې زیات شمیر زده کوونکي خبر کړي چې صبا سهار په اته بجو ټول ښوونځي ته حاضر شي چې ښوونکی د ښوونځي بیرته پیل کیدو په هکله هغوي سره خبرې کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

صبا سهار یو زیات شمیر زده کونکي د ښوونځي خوا ته راټول شوي وو او خپل ښوونکي ته منتظر وو. اته بجې وې چې ښوونکی را څرګند شو. احمد ډیر خوشحاله وو ځکه چې ښوونکی یوازي نه وو. هغه سره سر ښوونکی او یو بل ښوونکی هم د ښوونځي په لور را روان وو.

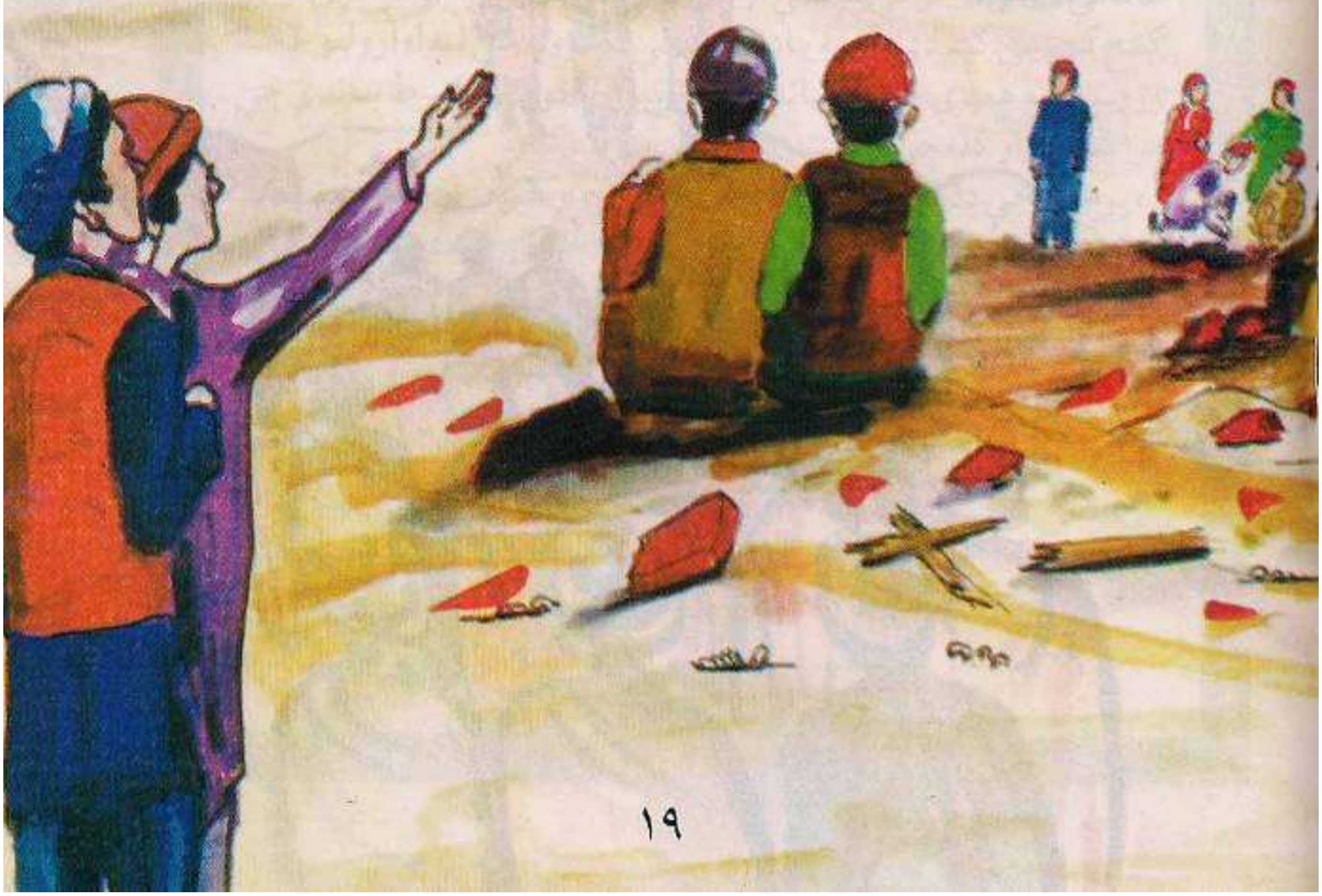

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سر ښوونکي او ښوونکو په ليدو سره د زده کونکو شور ماشور آرام شو او ټول په منظم ډول د کتار يا د ليکې په شان ودريدل. سر ښوونکي او ښوونکو په را نژدې کيدو سره زده کوونکو ته سلام وړاندې کړ او ټولو زده کوونکو په يو آواز سره (وعليکم) وويل. وروسته بيا سر ښوونکی په يو لوړ ځای ودريده او د زده کوونکو د حال پوښتنې نه وروسته يې خپلو خبرو ته داسې ادامه ورکړه:

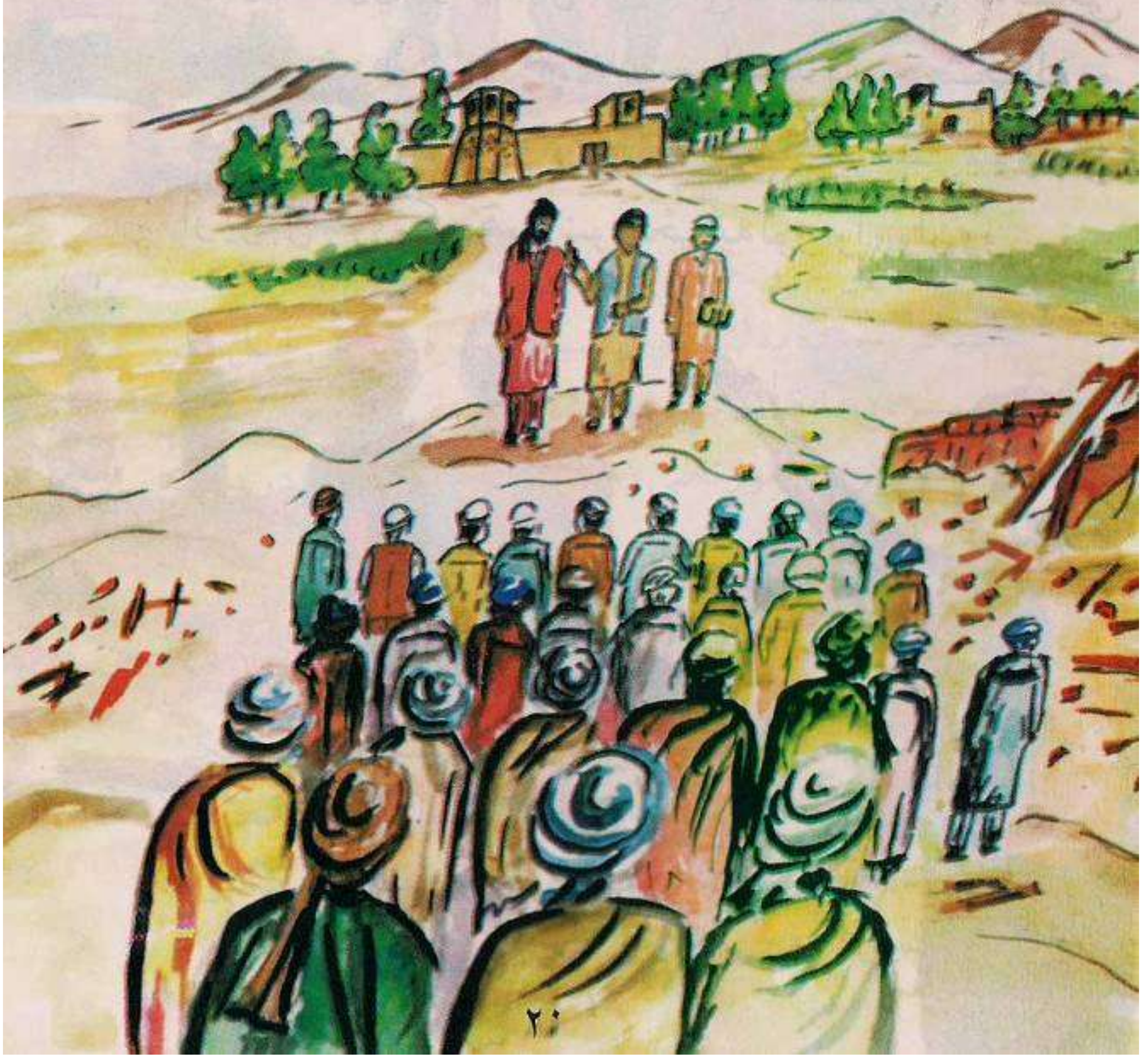

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګرانو زده کونکو!

څه رنګه چې تاسو خبریاست پوره یو کال کیږي چې زمونږ ښوونځی ویجاړ شوی دی او متاسفانه د ورانوونکو جګړو له کبله هیڅ څوك د دې ښوونځي د ودانولو په فکر کې نه دي او بدبختانه د تاسو یو کال ژوند په عبث تیرشو. تاسو خپله فکر وکړئ د دې یو کال په موده کې مونږ څومره سبق، کتابونه او تعلیم نه وروسته پاتې شوي یو.

ولې بیا هم ډیر د خوښۍ ځای دی چې مونږ او تاسې د دې ښوونځي د یو زده کونکي د همت په اساس چې احمد نومیږي دلته راټول شوي یو.

دا شوق او علاقه چې تاسو یې تعلیم ته لري د دې باعث شو چې مونږ هم پدې فکر کې شو چې څرنګه خپل ښوونځی بیرته ودان کړو. له دې کبله ما ستاسو د ښوونکو سره یو ځاي پرون د یوې بهرنۍ موسسې غړی سره چې په کوز کلي کې په ماین پاکولو کې بوخت وو خبرې وکړې او د هغوی نه مو غوښتنه وکړه چې د خپل تراکتور په واسطه یوازې د ښوونځي ځمکه اواره یا (هموار) کړي هغوي هم ژمنه وکړه چې نن د لس بجو نه تر دولس بجو پورې خپل تراکتور د هغه د چلونکي سره مونږ ته راولیږي.

اوس زه تاسو نه غواړم چې لاسونه سره ورکړي او د تراکتور د رارسیدونه مخکې د میز او څوکۍ، تختې او نور شیزونه خاورو نه ټوله کړئ او یو کنج کې یې کیږدئ. او په یاد ولرئ چې د ښوونځي له اوارولو څخه وروسته په همدې خاورې باندې سبق پیلوو. خو پدې شرط باندې چې هوا ښه وي او که چې وربښت وي نو رخصتي به کوو.

زه پوهیږم چې دا رنګه سبق ویل به ډیر ګران وي خو مونږ چاره نلرو باید له ستونزو سره جوړ جاړی وکړو. وروسته بیا خدای(ج) مهربانه دی چې د حل لاره پیدا شي او په یاد ولرئ چې د ماین پاکولو د مامورینو د ویناوو په اساس زمونږ د ښوونځي ساحه له ماینونو څخه پاکه شوې ده اوس بسم الله ویلو سره خپل کار پیل کوو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سر ښوونکي د خبرو پای ته رسید و سره یو عجیبه غوندې شور او شوق د زده کونکو په زړونو کې د ښوونځي بیرته پیل کیدو له کبله پیدا شو. ټولو په خوشحالۍ سره په کار پیل وکړ. او په ګډه یې د تختو او لرګیو په ټولولو د ښوونځي د شا او خوا څخه پیل کړل. د ښوونځي ساحه ډیره لویه نه وه نو دا کار په چټکۍ سره پای ته ورسید.

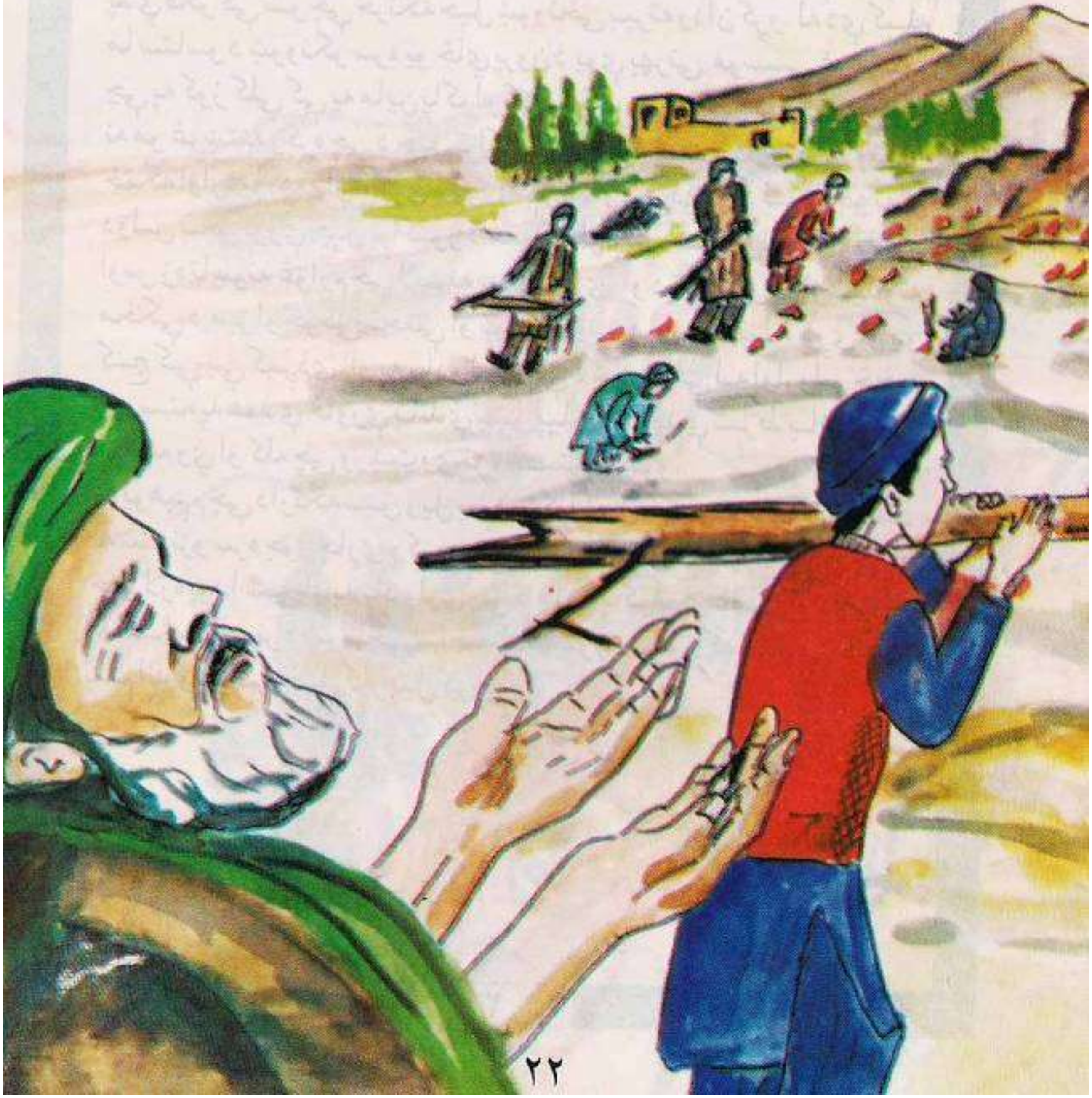

(c) ketabton.com: The Digital Library

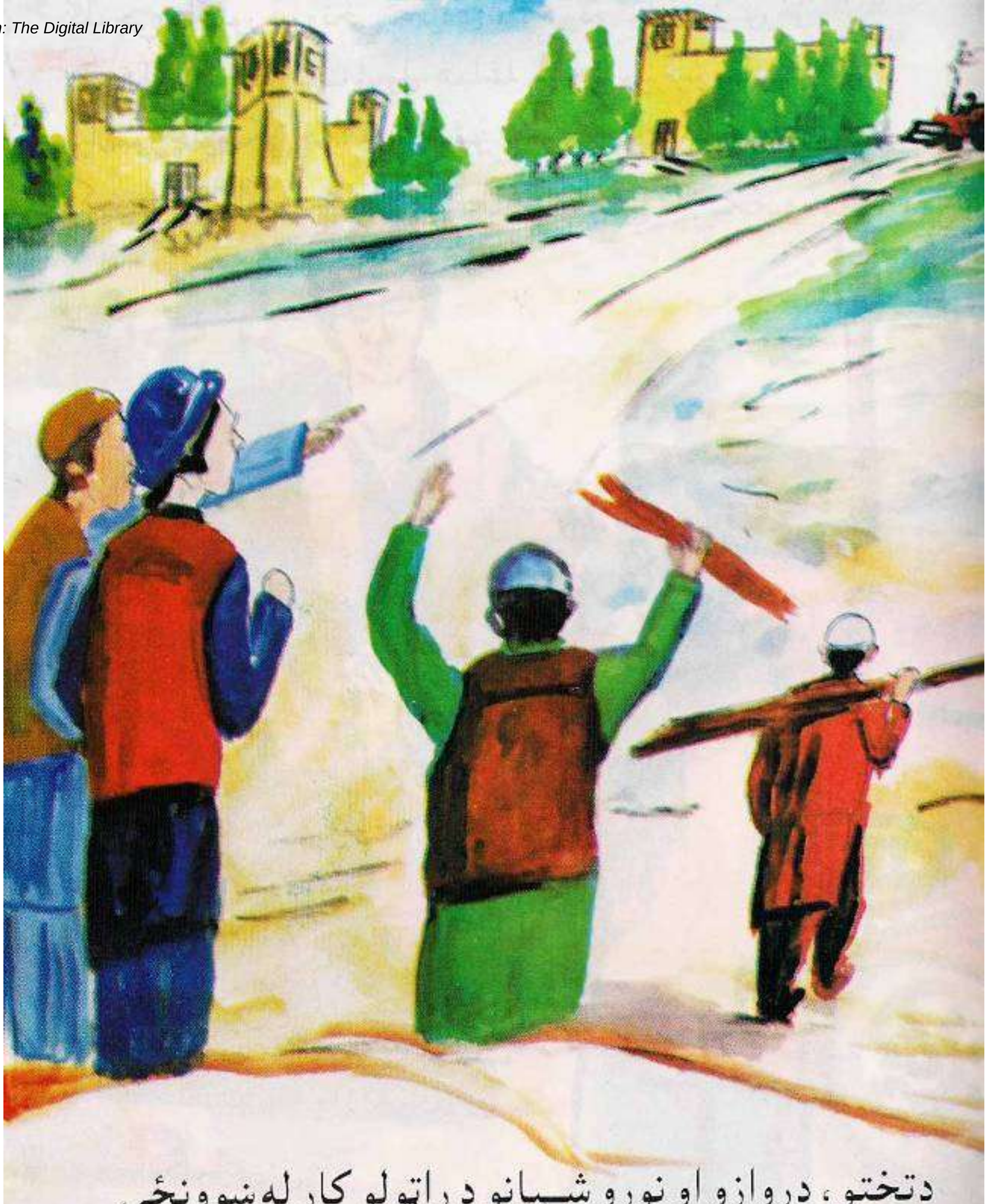

دتختو، دروازو او نورو شیانو د راټولو کار له ښوونځي څخه خلاص شو ناڅاپه د تراکتور د ماشین اوچت آواز د ټولو زده کوونکو پام راواړاوه. چې د لرې نه د ښوونځي په لور روان وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې تراکتور ښوونځي ته نژدې شو د زده کونکو شور او
شوق او آوازونه زيات شول. هماغه وو چې سر ښوونکی د
تراکتور چلوونکي خوا ته نژدې شو. او يو څه خبرې يې ورسره
وکړې بيا د تراکتور چلوونکی خپل کار پيل کړ.

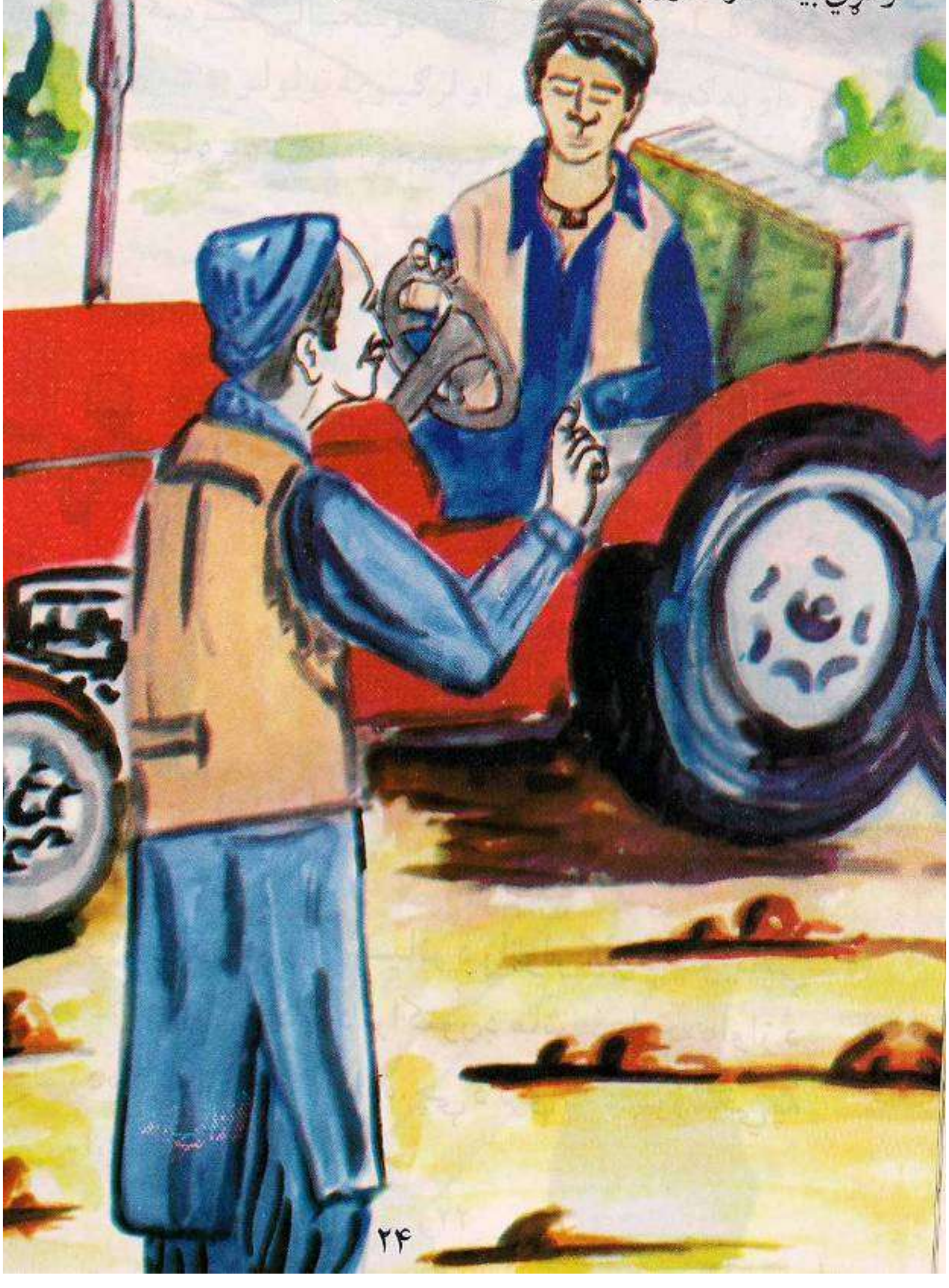

(c) ketabton.com: The Digital Library

زده کونکو په ډېره حیرانتیا سره د تراکتور کار ته پام
کاوه چې څرنګه دا وړوکی ماشین د خاورې غونډۍ ځان
سره مخکې وړي او ځمکه اواروي.

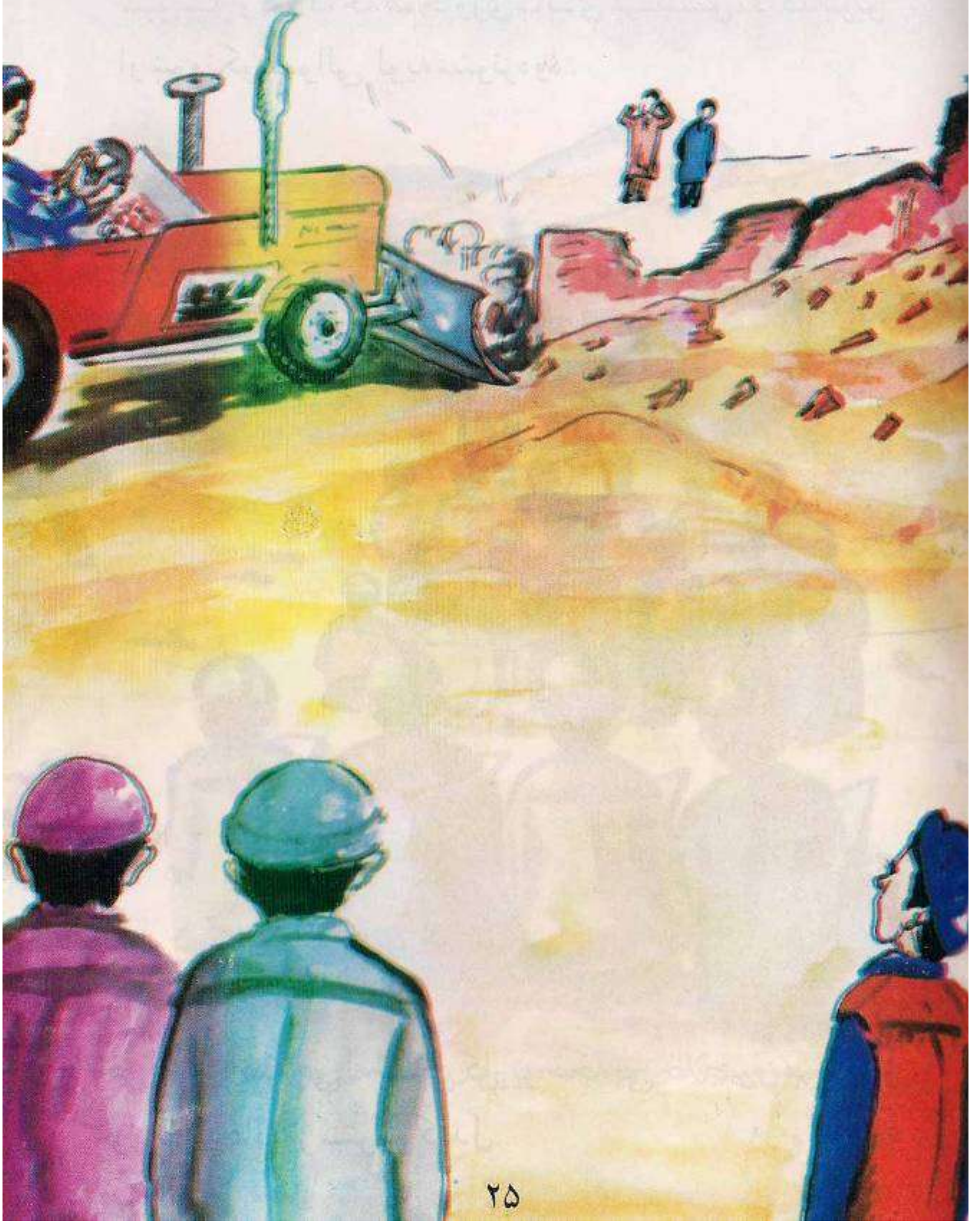

(c) ketabton.com: The Digital Library

په همدې توګه په صبا يې ښوونځی پيل شـو. که څه هم زده کونکي ډير لږ وو خو بيا هم ښوونځي په ګوټ ګوټ کې په اواره شوې ځمکه باندې د بيلابيلو ټولګيو په عنوان په خپل سبق پيل وکړ. که څه هم خاورې باندې کيناستل، د کتابونو او ښوونکو کموالی لويه ستونزه وه.

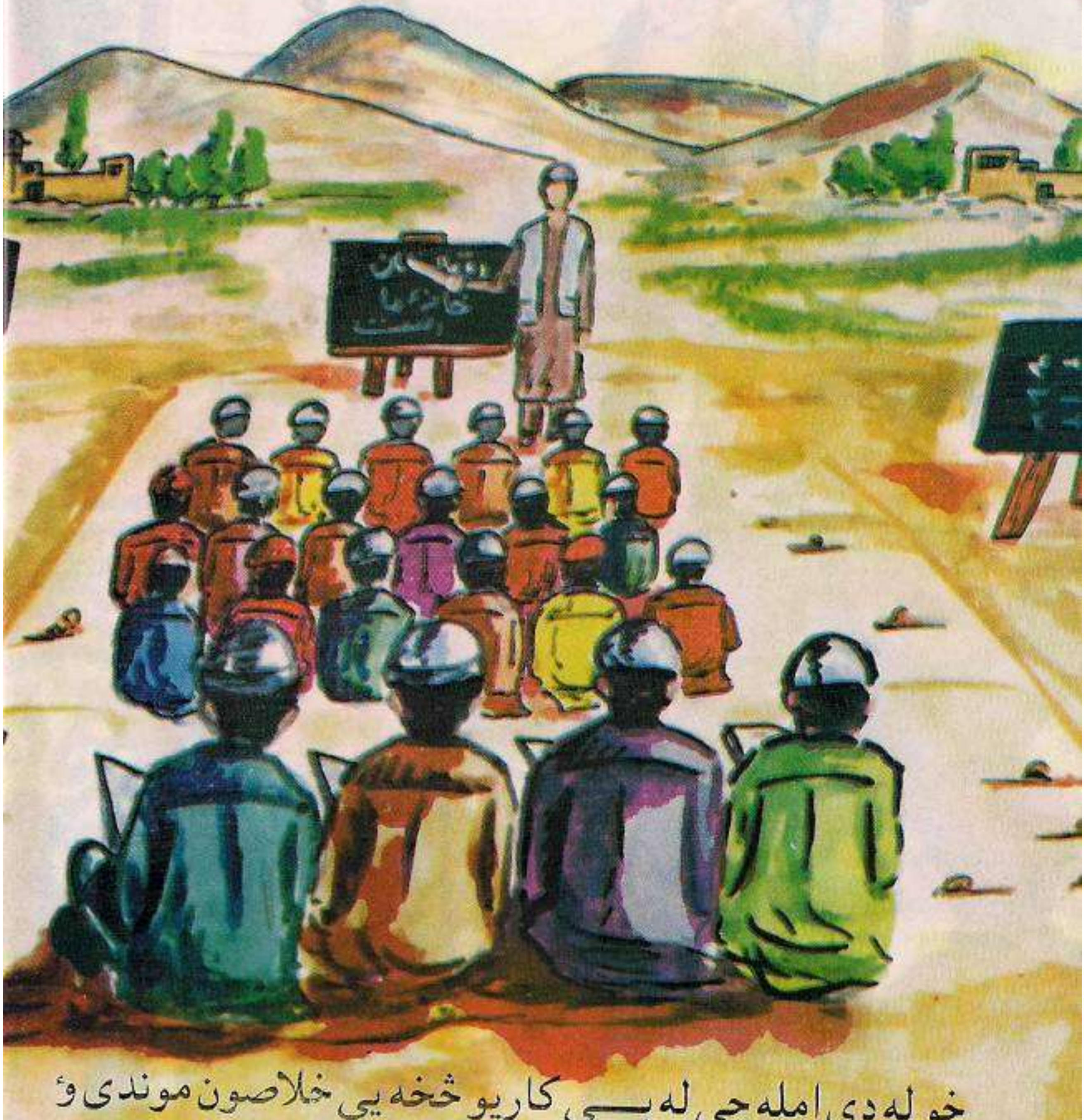

خو له دې امله چې له بـې کاريو څخه يې خلاصون موندی و ټول خوشحاله تر سترګو کيدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

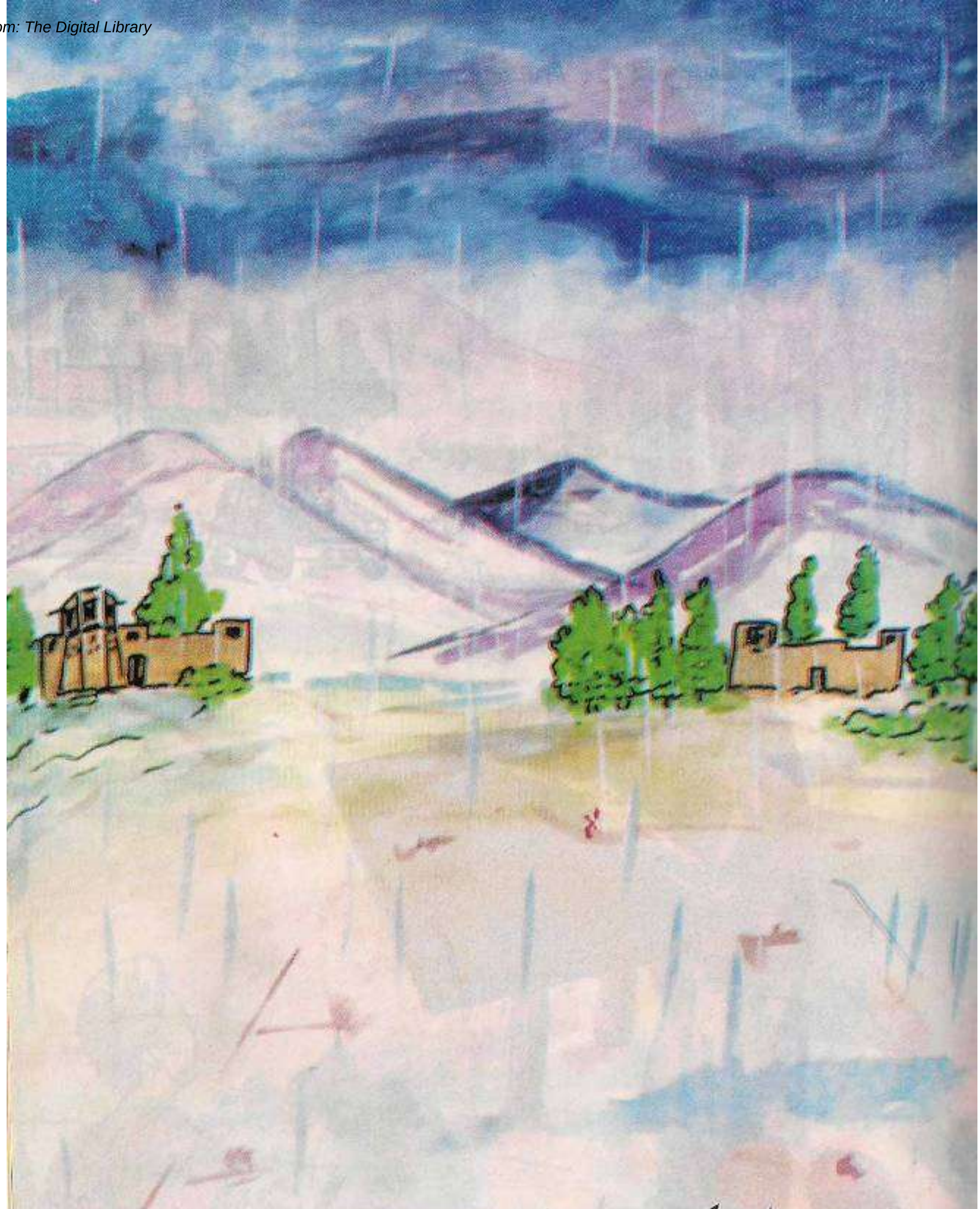

ورځې همدا رنګه تیریدې کله بــه چې هوا صفا او لمریزه
وه نو سبــق وو او کله بــه چې وربنت وو نو ښوونځی بــه
رخصت وء.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغوايي د مياشـــــــتې په ورځو کې يوه ورځ چې زده کوونکي په سبـق ويلو بـوخت وو، دوه درې موټرو چې د ښوونـځي خواتـه ودريـدل د زده کوونکـو توجه يې ځانتـه جلب کړه.

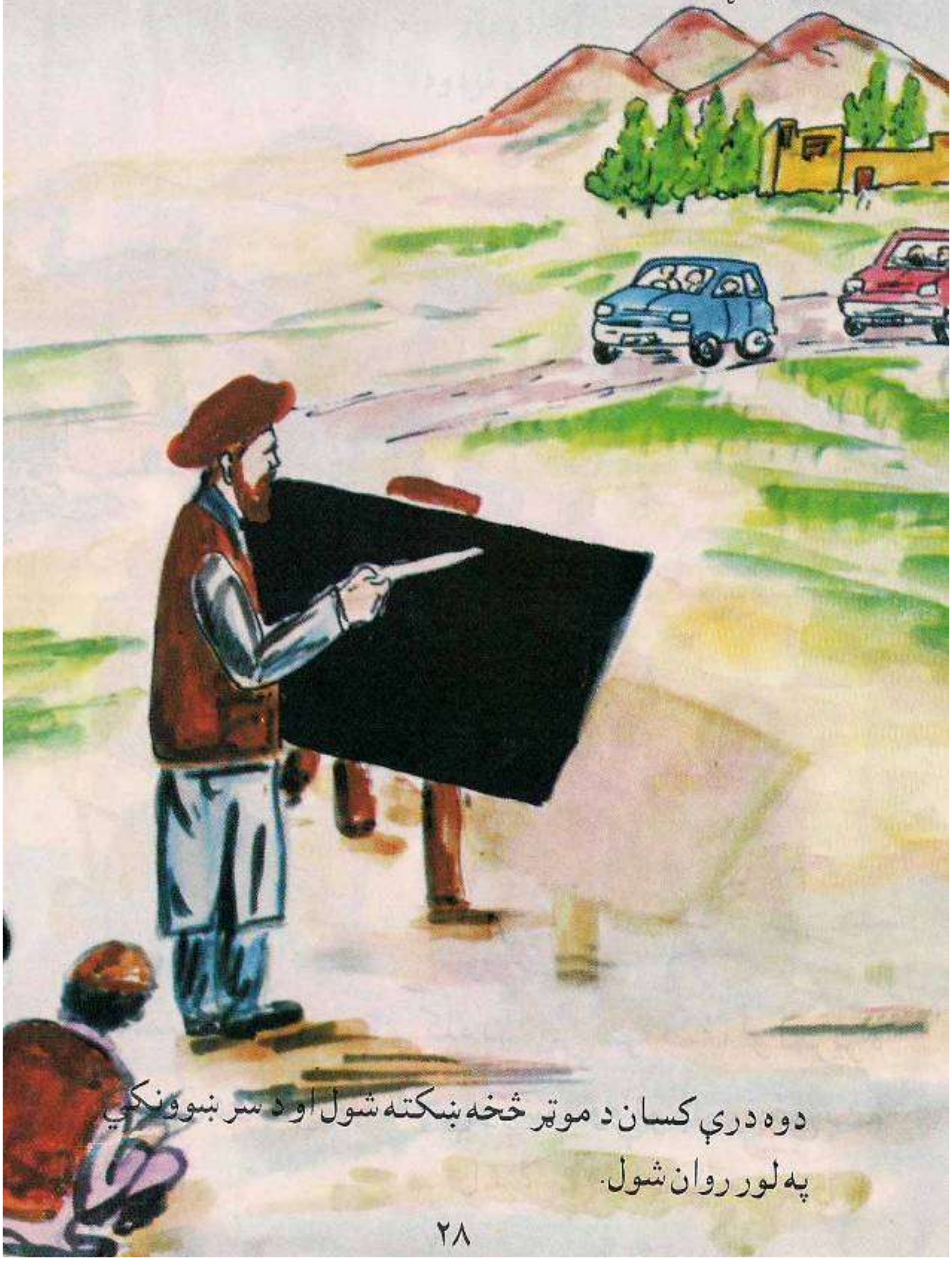

دوه درې کسان د موټر څخه ښکته شول او د سر ښوونکي په لور روان شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

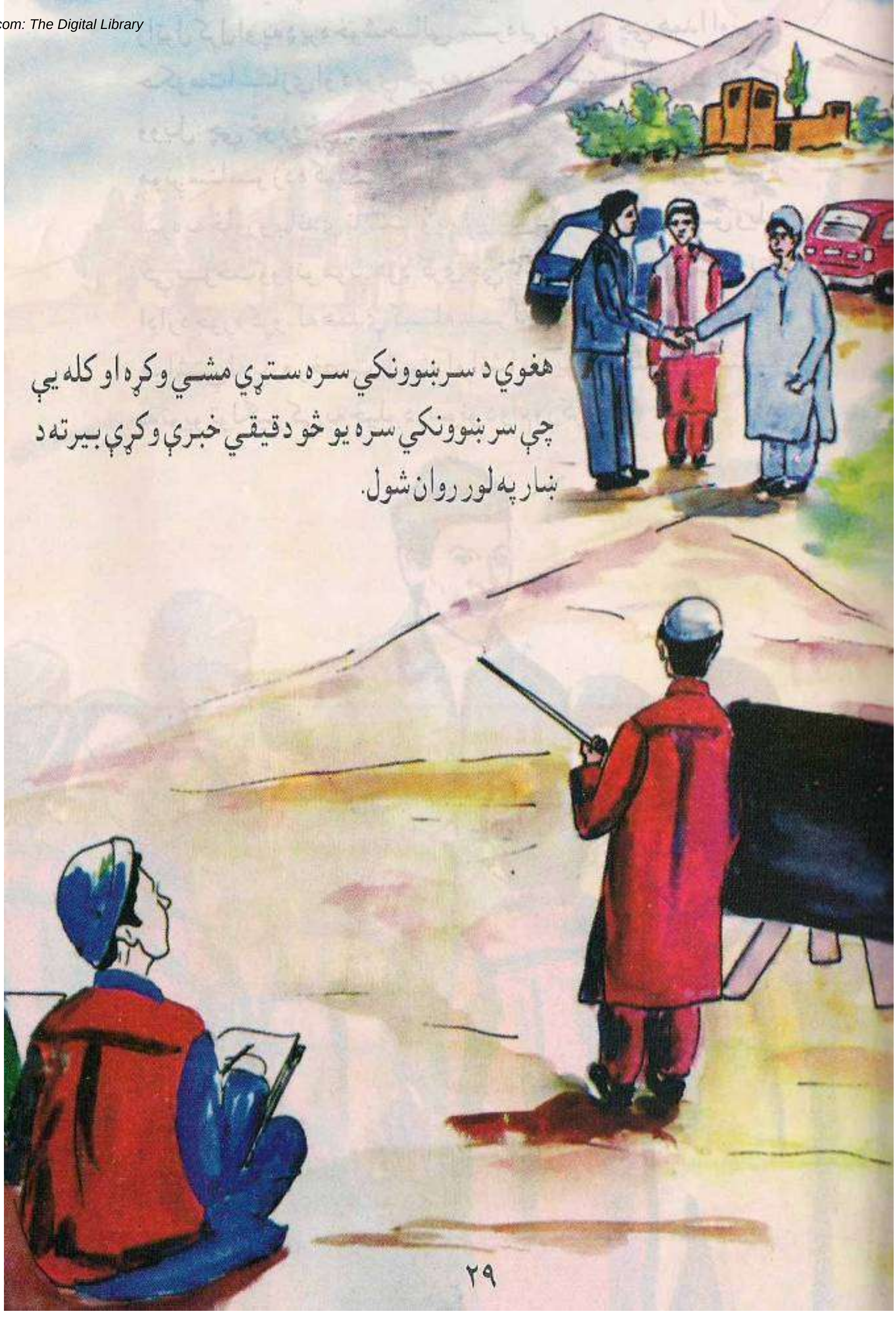

هغوي د سرښوونکي سره ستړي مشي وکړه او کله يې چې سر ښوونکي سره يو څو دقيقي خبرې وکړې بيرته د ښار په لور روان شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې هغوي لاړل، سر ښوونکي ټول زده کوونکي او ښوونکي راټول کړل او په ډېره خوشحالی سره یې وویل: چې همدا اوس د حکومت استازي او د یوې خیریه موسسې غړی راغلي وو. هغوي وویل: چې څو روځې مخکې کله چې مونږ ددې کلي نه تیریدو مونږ ستاسو زده کوونکي ولیدل چې هغوي په ډېرو ستونزو سره سره په خاورو باندې ناست او په ډېر شور او شوق سره سبق ویلو کې بوخت وو. نو مونږ هوډ کړي چې تاسو ته شپږ ټولګي او یوه اداره جوړه کړو. له همدې کبله سر له سبا څخه تاسو د یوې میاشتې له پاره رخصت یاست. او انشاءالله یوه میاشت وروسته به په نویو ټولګیو کې به خپلو درسونو دوام ورکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

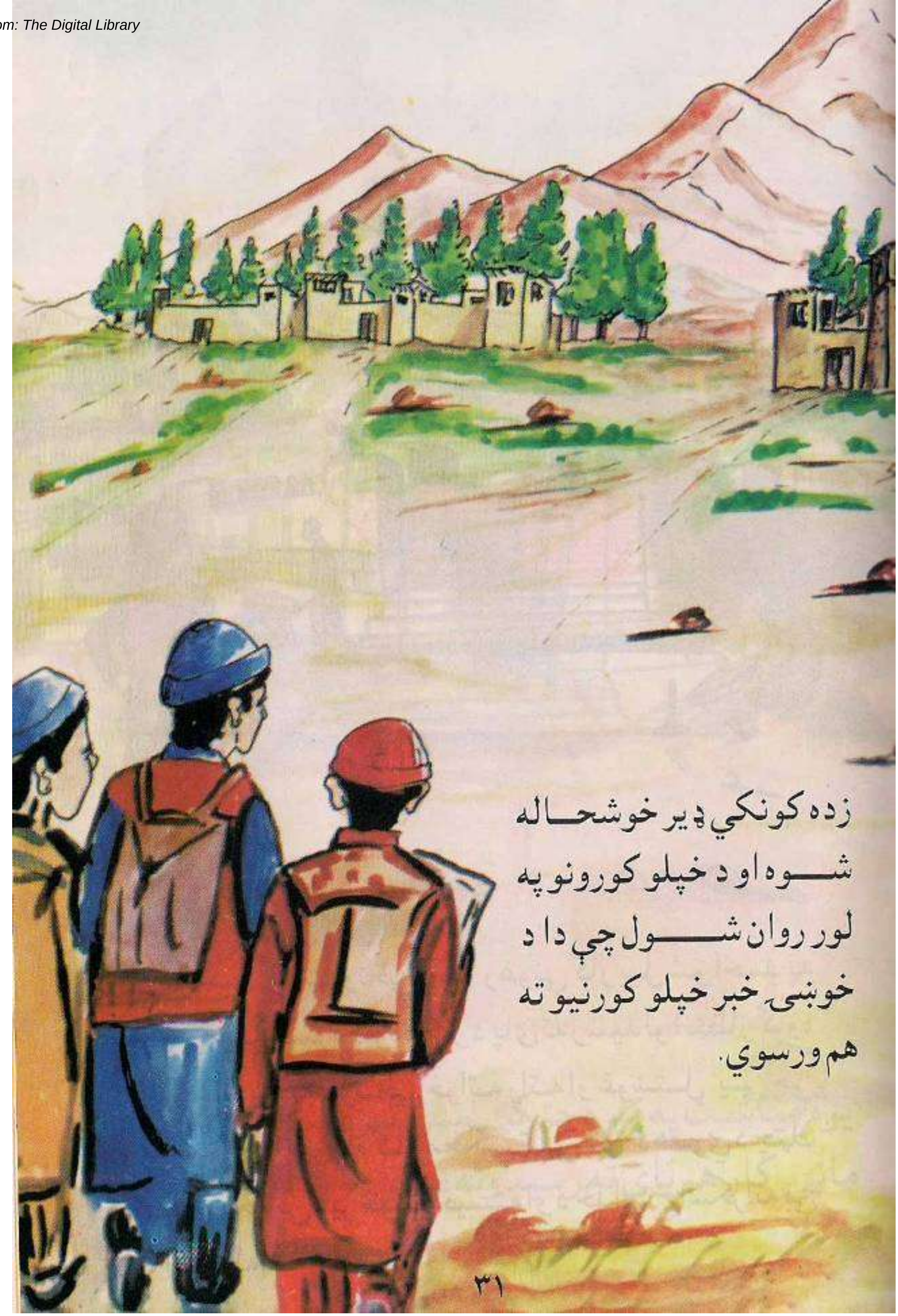

زده کونکي ډېر خوشحاله شوه او د خپلو کورونو په لور روان شول چې دا د خوښۍ خبر خپلو کورنیو ته هم ورسوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

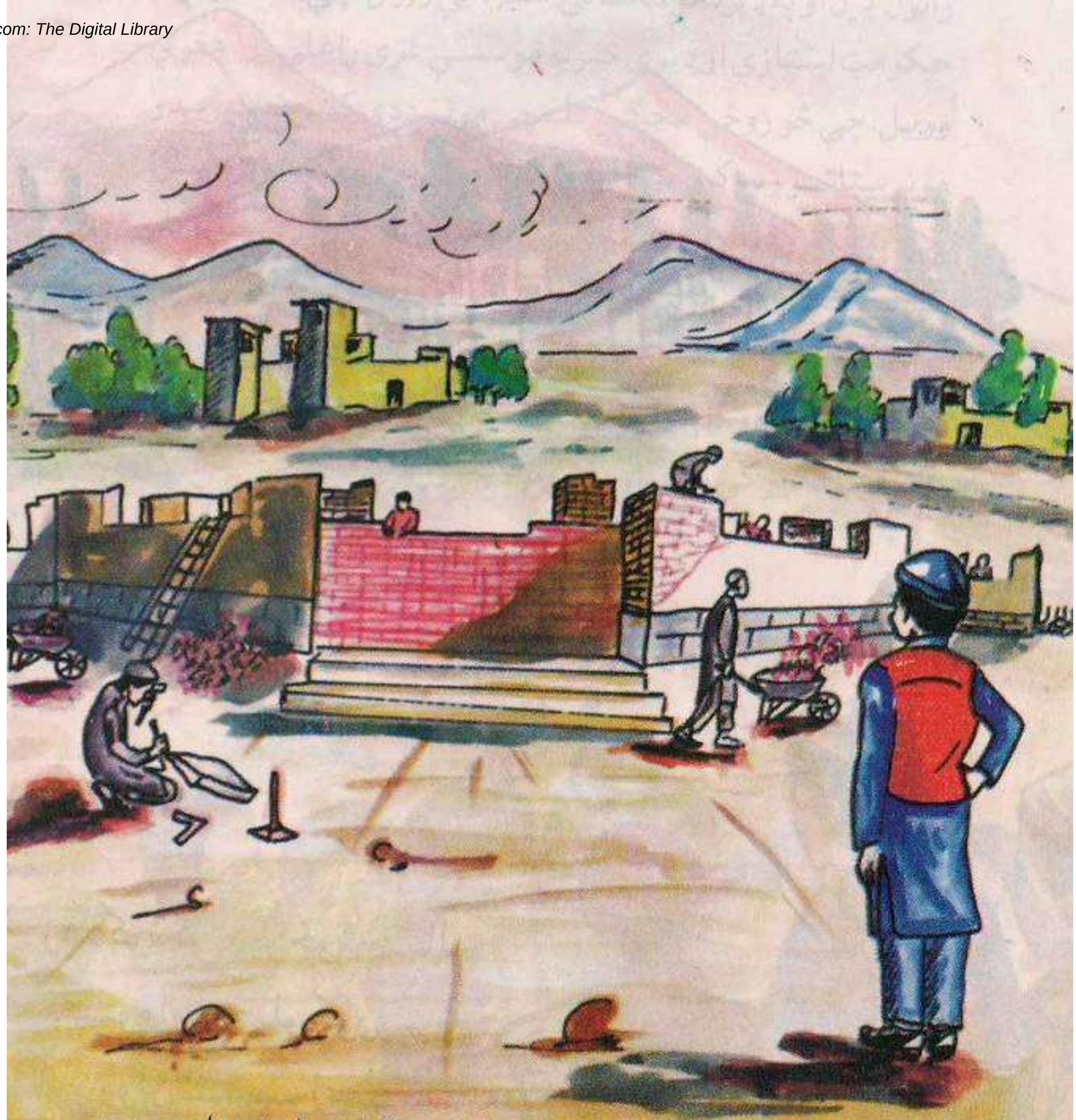

سبا سهار د ښوونځي د بیا رغونې کار پیل شو احمد په
ډیرې بې صبره سره د کار د پای ته رسیدلو انتظار کاوه
او هره ورځ ښوونځي خواته راته او غوښتل یې چې
وویني چې څومره کار مخکې تللی دی. د هغوی د چټک
کار څخه یې ډیر خوند اخیسته او د خدای(ج) شکرانه یې
ادا کوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

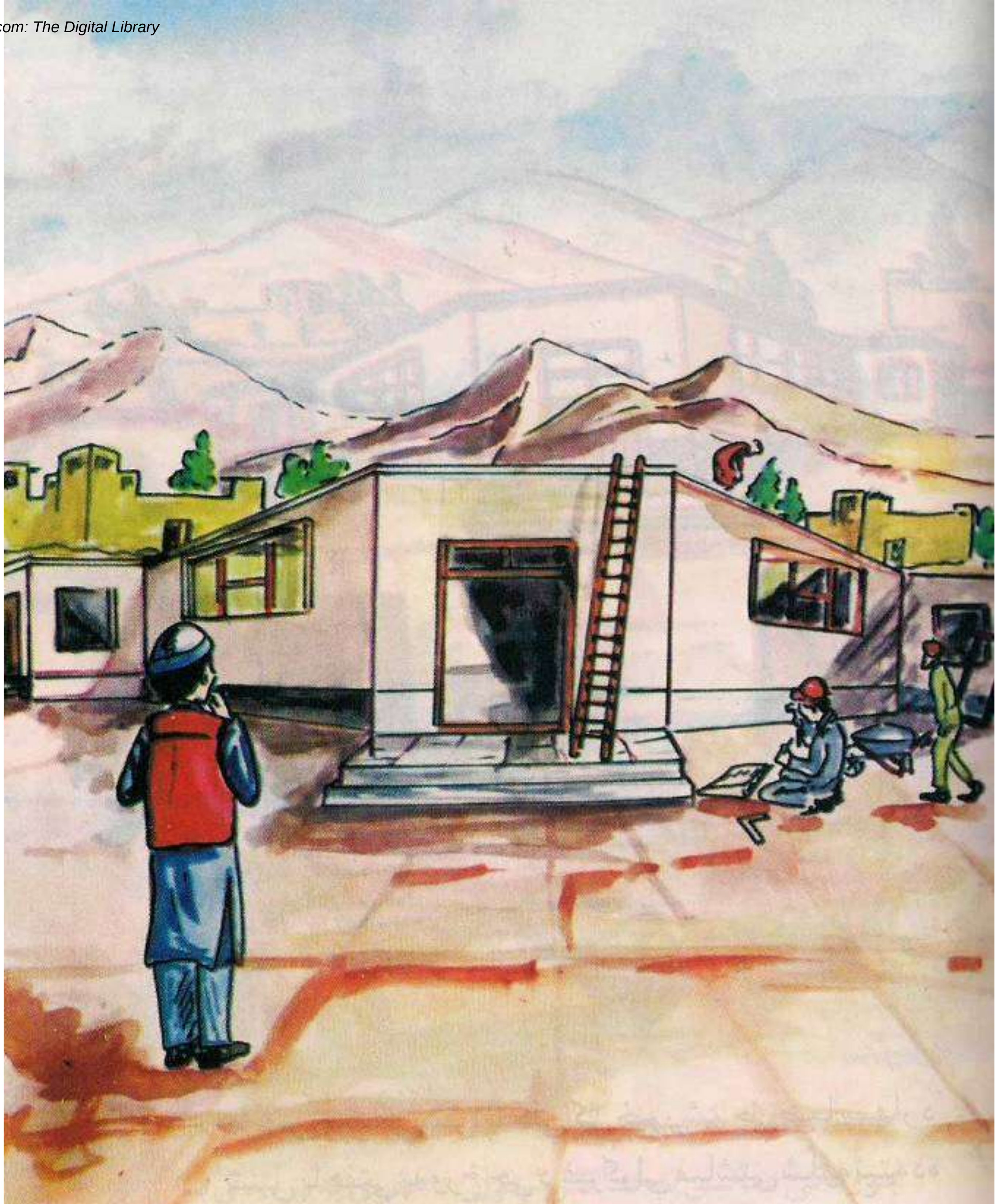

یوه میاشت په ډیره چټکۍ سره تیره شوه د ښوونځي د ماڼۍ کار هم پای ته رسیدو ته نږدې وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

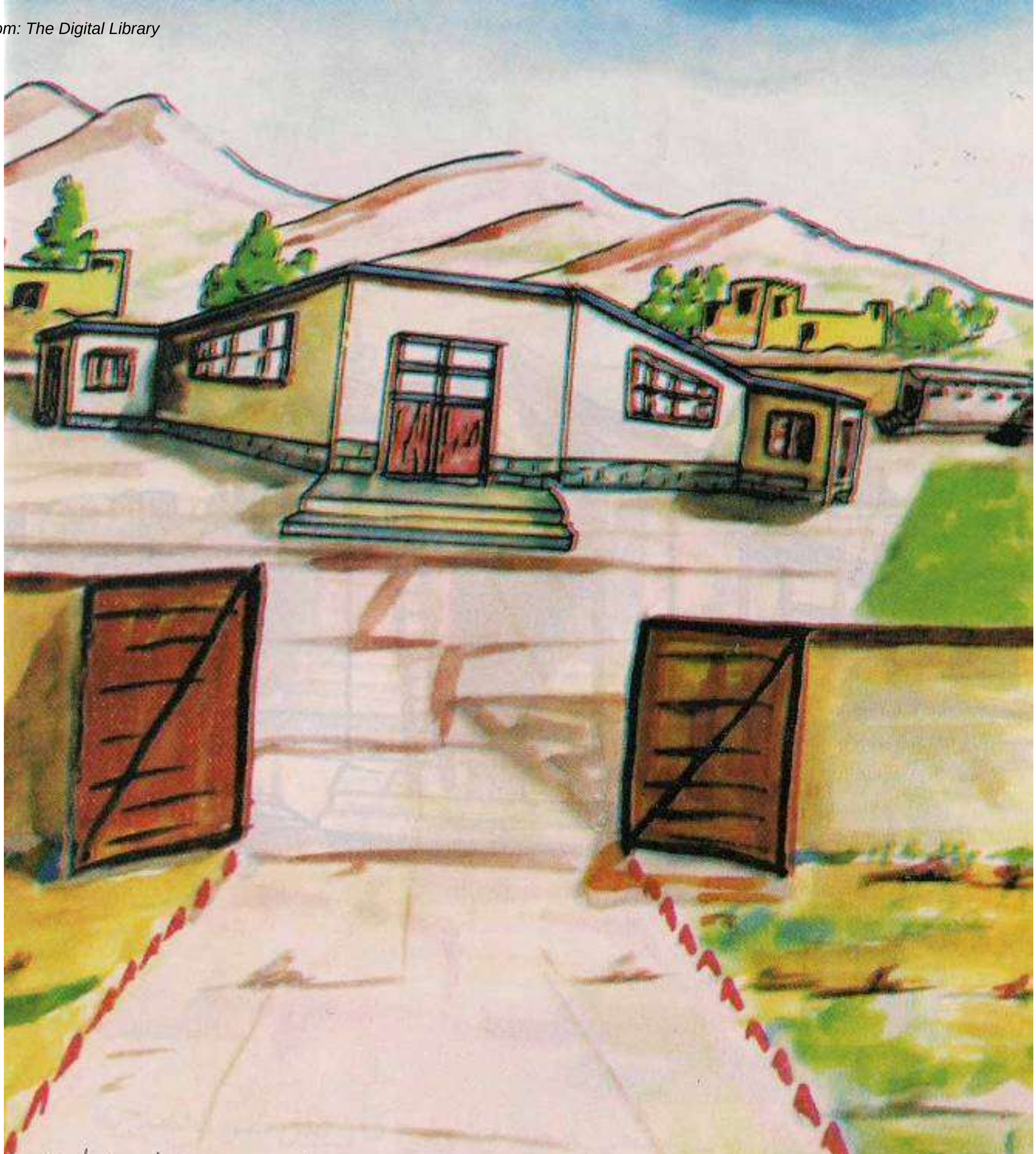

دا خبر په چټکۍ سره په کلي کې خپور شو چې صبا سهار د شنبې یا هفتې په ورځ چې د غبرګولي میاشتې شلمه نیټه ده ښوونځي بېرته پیل کیږي او د کلي د مشرانو څخه غوښتنه شوې چې د ښوونځي د افتتاح په کې برخه واخلي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

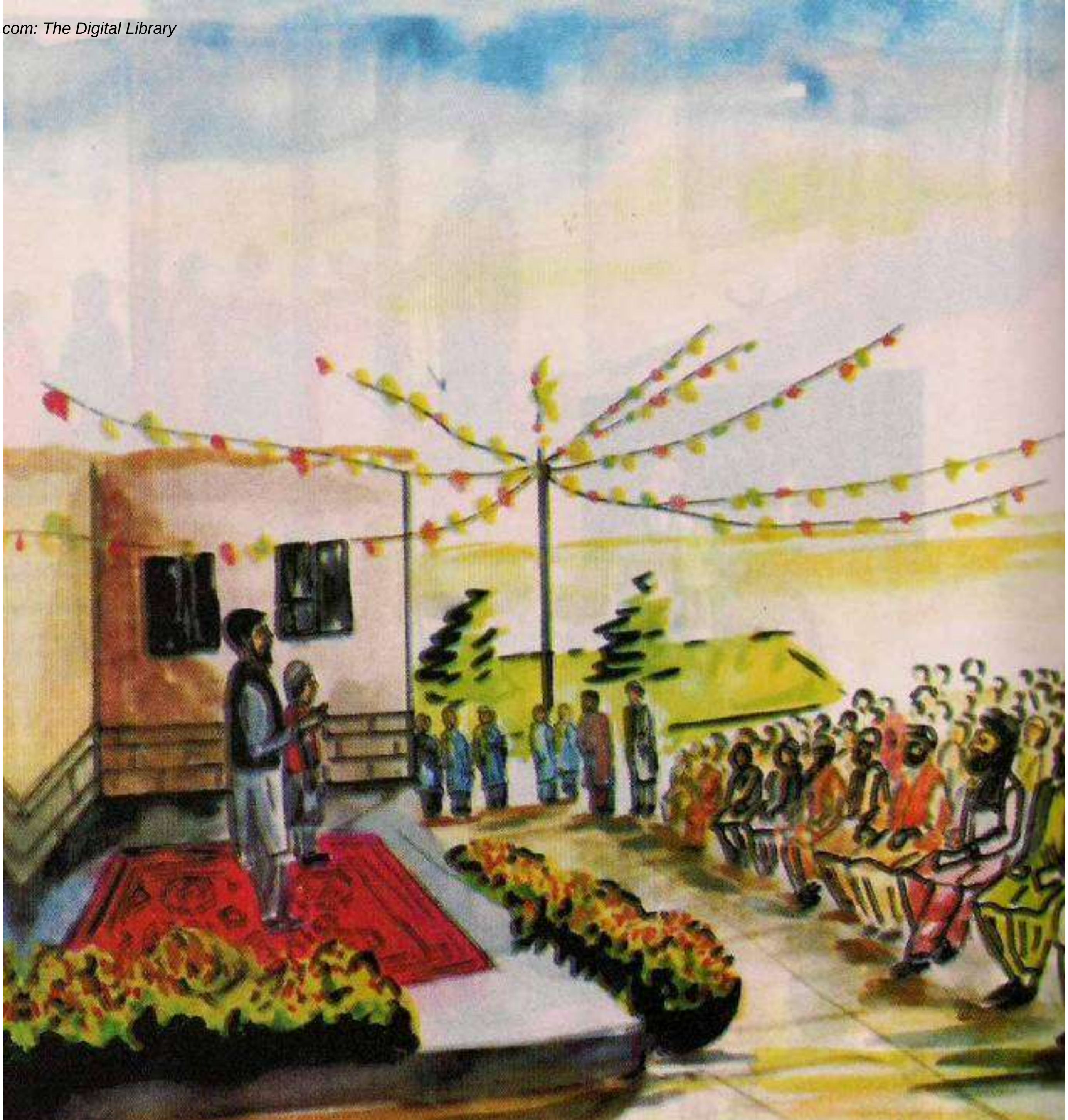

صبا سهار اته بجې ټول زده کوونکي په منظمه توګه د ښوونځي صحن ته حاضر شول. د هغوی په وړاندې د کلي مشران او نور میلمانه په څوکیو باندې کیناستلي وو او د نوي ښوونځي افتتاح ته منتظر وو. بالاخره د ښوونځي افتتاح د قرآن کریم په تلاوت کولو سره پیل شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

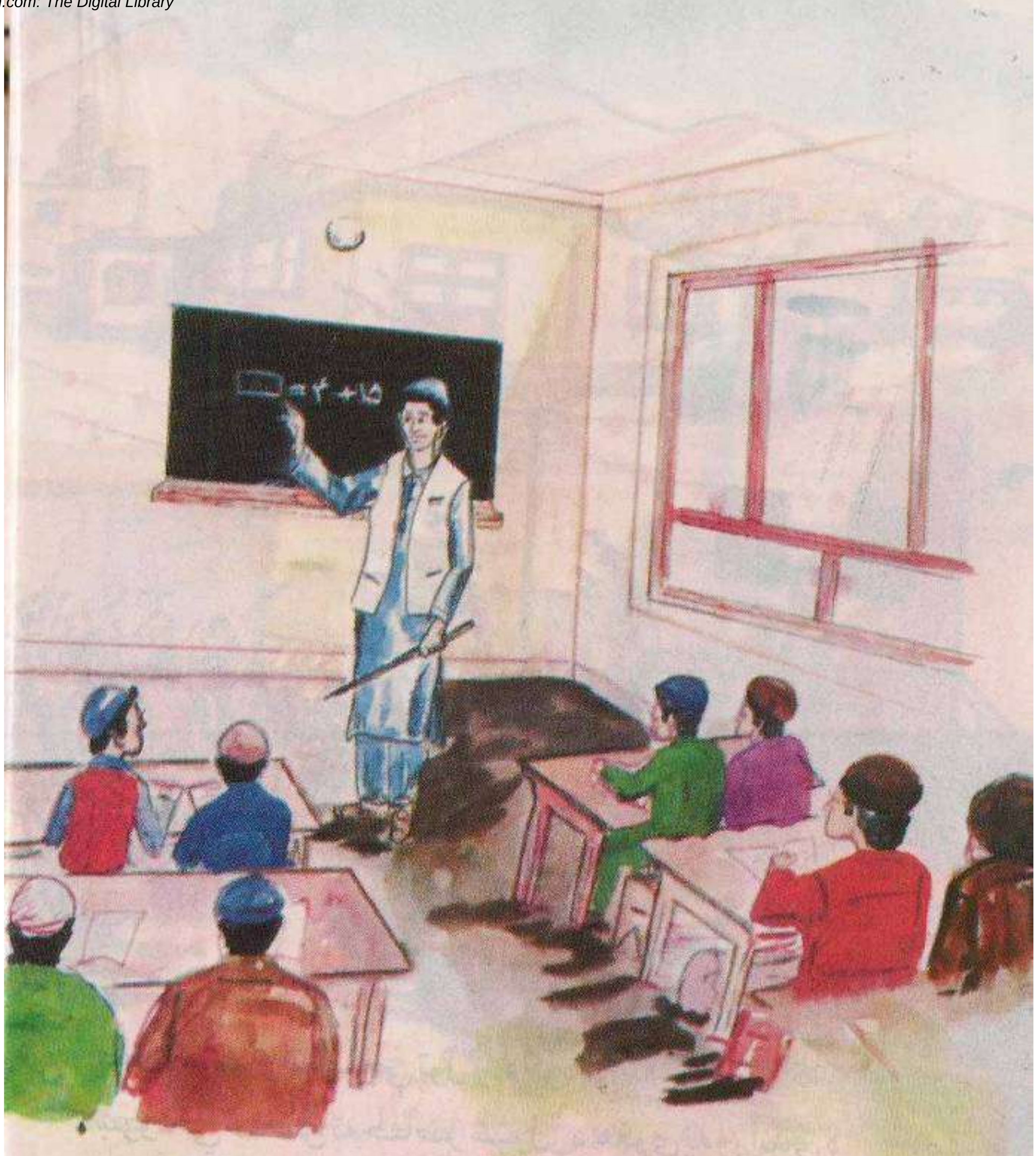

همدارنګه ټول زده کوونکي خپلو نويو ټولګيو ته لاړل او
سبقونه يې پيل کړل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

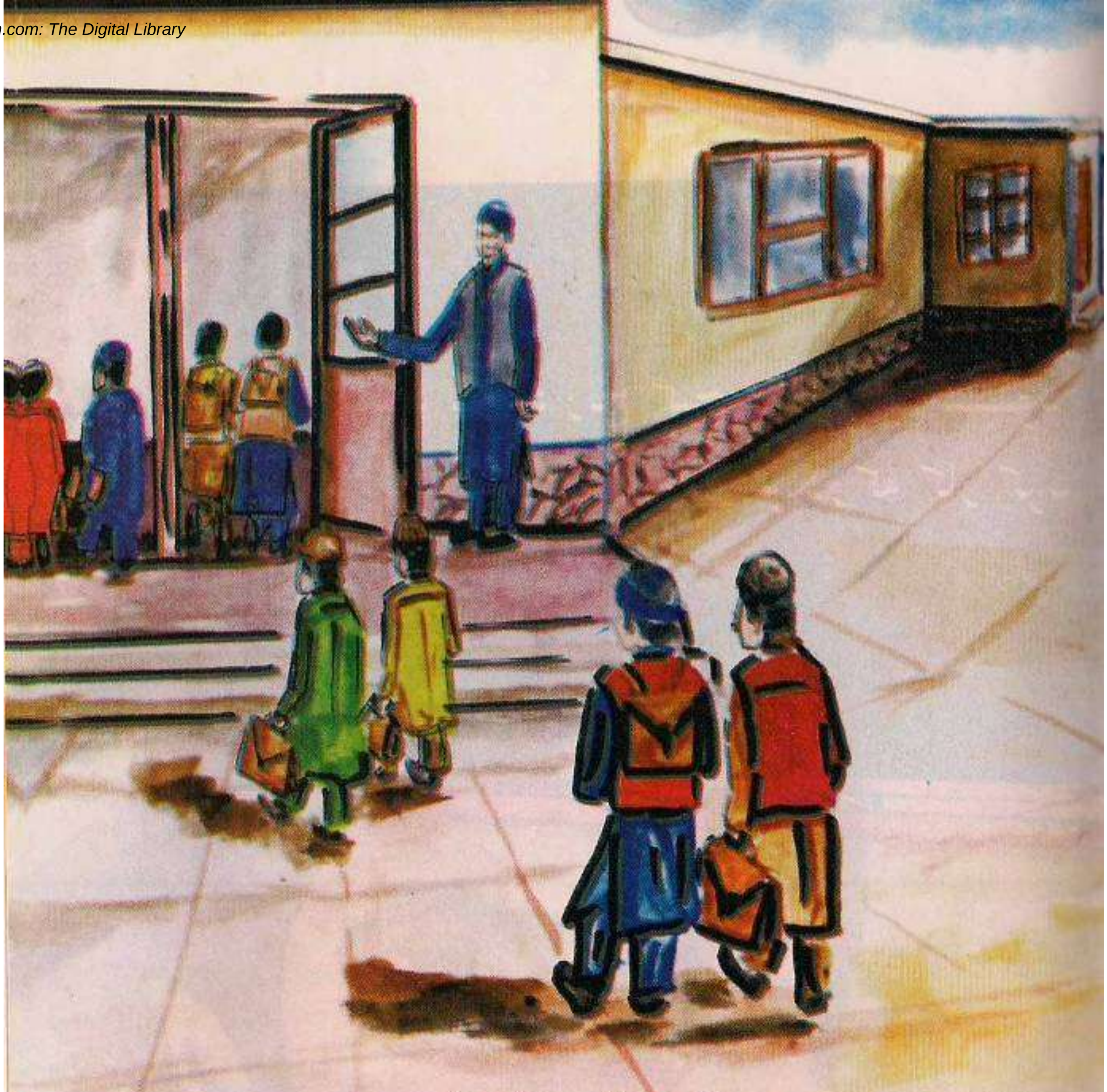

وروسته سر ښوونکي ټولو زده کونکو ته د نوي ښوونځي راتللو ته ښه راغلاســـت وويل او زده کونکي يې سبـــق ويلو ته وهڅول. او د حکومت او د مرستندويو موسسو د مرستې څخه يې مننه وکړه. يو ځلې بيا يې د احمد د لوړ همت يادونه وکړه او زده کونکو نـه غوښتنـه وکـړه چې نويو ټولګيو ته ولاړ شي. او په خپلو سبقونو پيل وکړي.

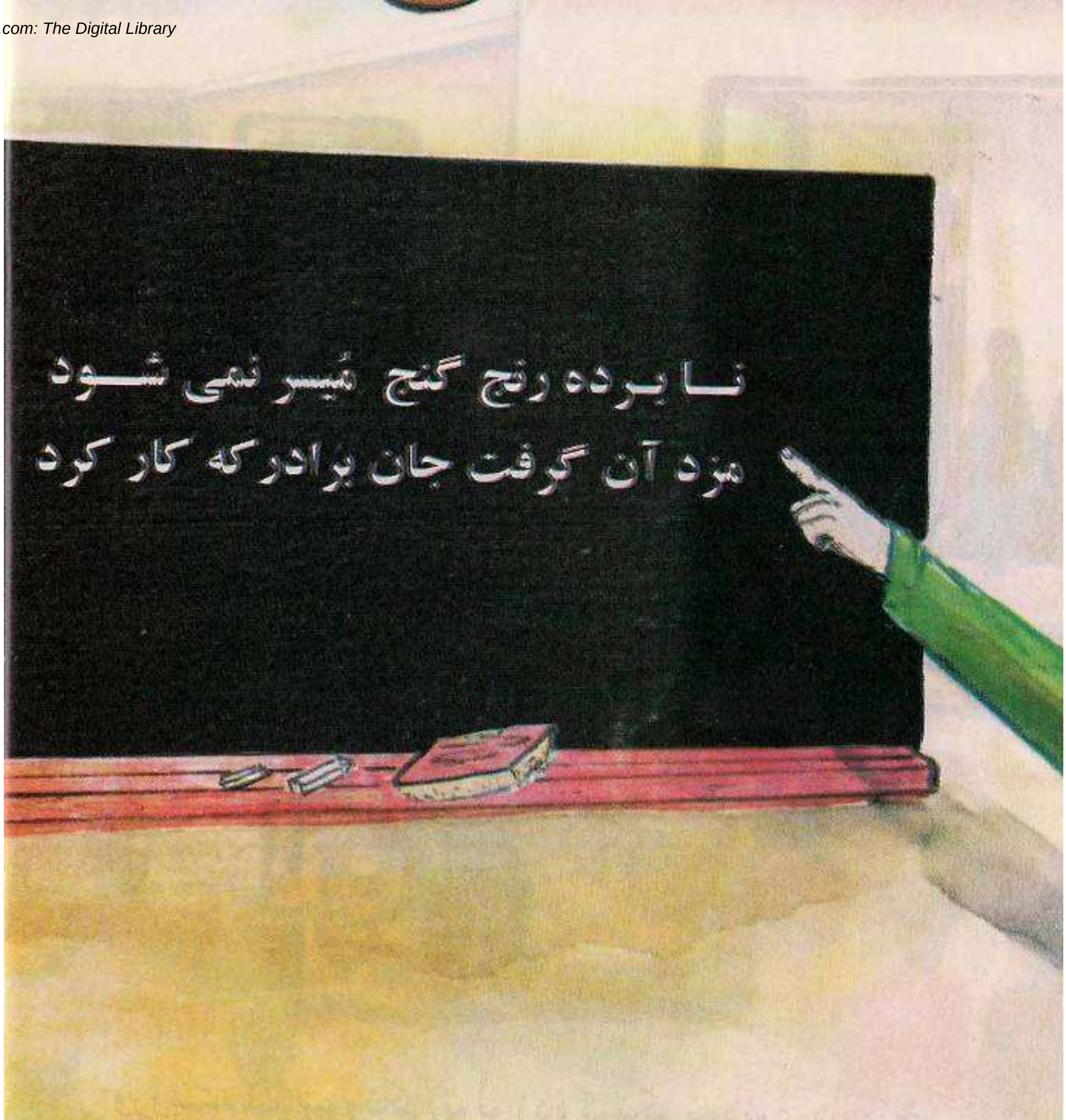

په پای کې د احــــمد د لوړ همت، هڅو او زیار له وجهې ښوونځی بیرته ودان شو. احمد هم د خپلې پوښتنې ځواب پیدا کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروسته احمدتل دا خبرې تکرارول.

چې پسې ګرځي هغه به مومي

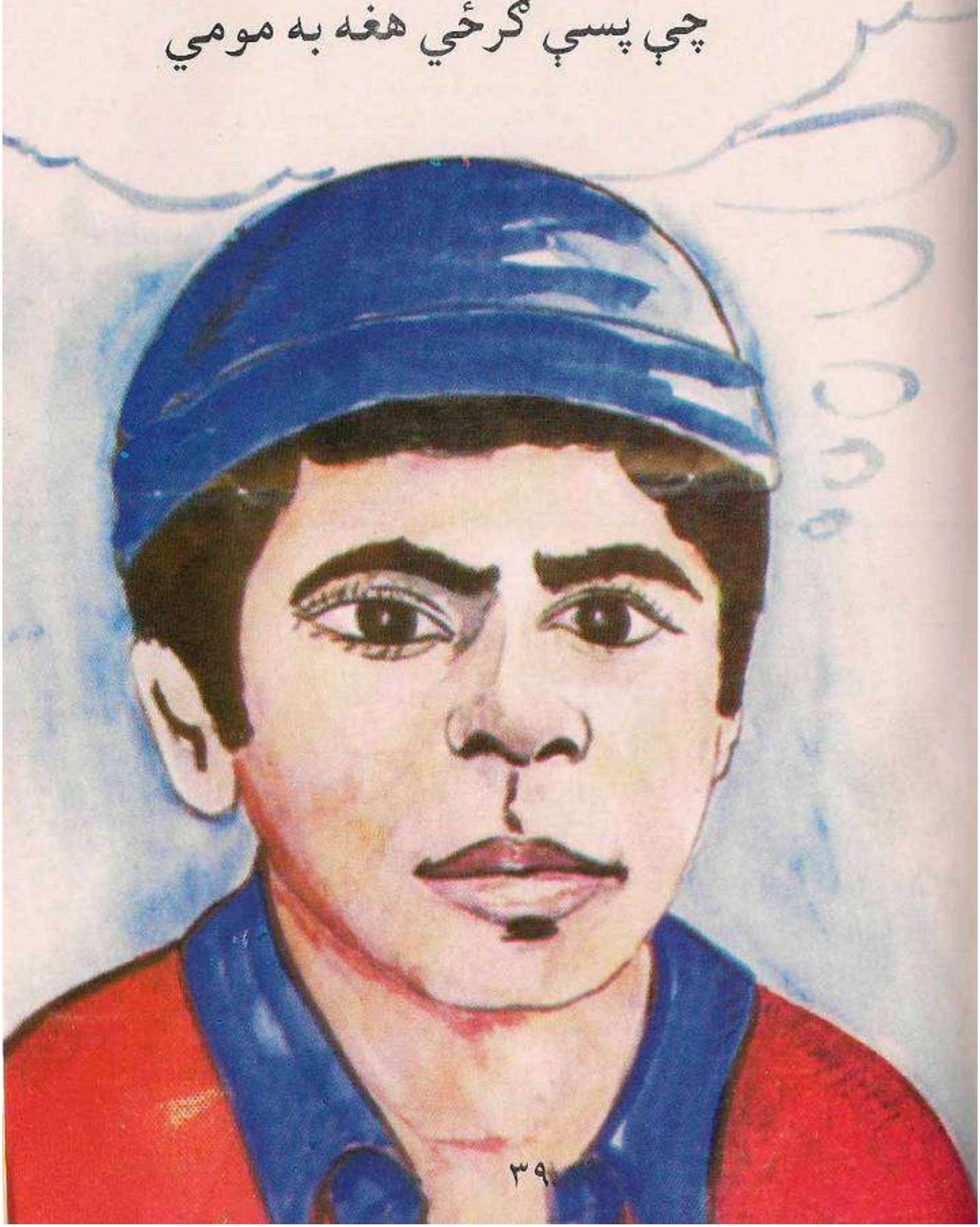

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library